

ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด

นางวิภาวัลย์ ตันสายเพชร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Need Assessment For Setting Up Suphanburi Ornamental Plant
Growers Cooperative Ltd., Suphanburi Province**

Mrs. Vipawan Thonsaipetch

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperative
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University**

2009

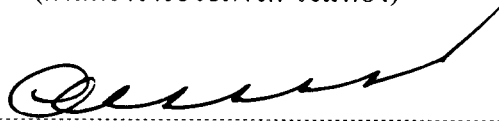
หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ
สุพรรณบุรี จำกัด
ชื่อและนามสกุล นางวิภาวัลย์ ต้นสายเพชร
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์โอภาวดี เจ็มทอง

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

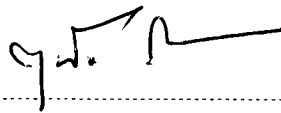
(ศาสตราจารย์โอภาวดี เจ็มทอง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เชาว์ โรจนแสง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อนุมัติให้รับการศึกษาคั่นคว่ำอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตแขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สีสังข์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 20 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2553

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด
 ผู้ศึกษา นางวิภาวัลย์ คั่นสายเพชร **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)
 อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม (2) เพื่อศึกษา สภาพการผลิตและการตลาดในปัจจุบันของเกษตรกร (3) เพื่อศึกษาความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดสุพรรณบุรี จำกัด

วิธีดำเนินการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี รวมประชากรทั้งสิ้น 156 คน ได้เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดสุพรรณบุรี จำกัด นำมาวิเคราะห์ผลด้วยสถิติพื้นฐาน

ผลการศึกษา พบว่า (1) ประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุเฉลี่ย 40 ปี มีประสบการณ์ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับโดยเฉลี่ย 11 ปี มีพื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ย 4.74 ไร่ ลักษณะการผลิตเป็นเพียงการผลิตภายในครอบครัว ยังมีได้มีการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (2) สภาพะด้านการผลิตและสภาพะด้านการตลาด อาทิ การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เป็นแบบต่างคนต่างซื้อ ส่วนที่รวมตัวกันมีเพียงร้อยละ 3.2 และร้อยละ 0.64 เท่านั้น ด้านสภาพะการตลาดเกิดการแข่งขันกันเอง การแข่งขันส่วนแบ่งการตลาด ผลผลิตขายไม่ได้ราคา ขาดช่องทางการจำหน่าย (3) ผลการศึกษาค้นคว้าอิสระในการจัดตั้งสหกรณ์พบว่าประชากรที่ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องของสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง แต่เห็นด้วยกับบทบาทของสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านการผลิตและการตลาดทุก ๆ ด้าน จึงมีความพร้อมที่จะร่วมกันจัดตั้งสหกรณ์และร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารงานสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด กล่าวคือพร้อมเป็นสมาชิกก่อตั้งร้อยละ 89.74 พร้อมเป็นคณะกรรมการดำเนินการร้อยละ 67.95 พร้อมเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญร้อยละ 82.05 รวมถึงพร้อมเข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์รวมตลาดไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 91.67 พร้อมลงทุนผลิตปุ๋ยกับสหกรณ์ร้อยละ 71.15 และพร้อมที่จะเสียสละเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร้อยละ 66.67

คำสำคัญ การจัดตั้งสหกรณ์ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จังหวัดสุพรรณบุรี

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด ผู้ศึกษาได้รับความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากท่านศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.เชาว์ โรจนแสง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทั้ง 2 ท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้ศึกษา พร้อมทั้งสละเวลาอันมีค่า เพื่อให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางการแก้ไขและปรับปรุงการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มาโดยตลอด ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และ รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา หิรัญรัมย์ รองศาสตราจารย์กฤษฎา ประศาสน์วุฒิ รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น อาจารย์ประจำแขนงวิชาสหกรณ์ ผู้ให้การอบรมสั่งสอนในการศึกษามาด้วยดีตลอด

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเกษตรกรผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถามอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา ค้นคว้าครั้งนี้ ขอขอบคุณอาจารย์เจ้าหน้าที่ประจำแขนงวิชาสหกรณ์ และ เพื่อน ๆ นักศึกษาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) ทุก ๆ ท่านที่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและสนับสนุนให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ท้ายนี้ขอขอบพระคุณ คุณวันชัย ต้นสายเพชร และพี่น้องทุกคนในครอบครัว ที่เป็นกำลังใจในการศึกษาจนประสบความสำเร็จ คุณค่าอันพึงได้จาก การศึกษาค้นคว้านี้ ขอขอบแต่ คุณพ่อเหลือ คุณแม่บุญส่ง มาลา และครู อาจารย์ผู้มีพระคุณยิ่งที่ได้ อบรมสั่งสอน ให้ความรัก ความห่วงใยเป็นกำลังใจตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

วิภาวัลย์ ต้นสายเพชร

เมษายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	2
กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
บริบทจังหวัดสุพรรณบุรี	6
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์และการจัดตั้งสหกรณ์	11
การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ	26
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด	29
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ	30
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	31
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับ	35
แนวคิดทฤษฎีในการจัดการองค์การ	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	48
ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร	48
ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม	50
สภาวะการผลิตและการตลาด	57
ความต้องการของเกษตรกรในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	61
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	67
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลการศึกษา	68
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	76
ก แบบสอบถาม	77
ข จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกแต่ละอำเภอ และรายชื่อเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ใน จังหวัดสุพรรณบุรี	88
ค ภาพการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ในจังหวัดสุพรรณบุรี	93
ประวัติผู้ศึกษา	98

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลส่วนบุคคล 48
ตารางที่ 4.2	ปัจจัยทางเศรษฐกิจ 50
ตารางที่ 4.3	ปัจจัยทางสังคม 52
ตารางที่ 4.4	สถานะด้านการผลิต 57
ตารางที่ 4.5	สถานะด้านการตลาด 59
ตารางที่ 4.6	ความรู้ความเข้าใจเรื่องสหกรณ์ 61
ตารางที่ 4.7	ความคิดเห็นต่อบทบาทของสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านการผลิต 62
ตารางที่ 4.8	ความคิดเห็นต่อบทบาทของสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านการตลาด 63
ตารางที่ 4.9	ความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด 64

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ภาพที่ 2.1 ตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี	7
ภาพที่ 2.2 แผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี	8
ภาพที่ 2.3 แนวทางการศึกษาความต้องการเพื่อจัดตั้งสหกรณ์	24
ภาพที่ 2.4 โครงสร้างการจัดองค์การของสหกรณ์การเกษตรระดับปฐุม	40

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชากรในจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรได้แก่การทำนา การทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ บ่อเลี้ยงปลา- บ่อเลี้ยงกุ้งก้ามกราม เป็นอาชีพหลัก และในปัจจุบันได้มีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับเป็นอาชีพ เสริม ในระยะแรกเกษตรกรได้ใช้พื้นที่นาที่สิ้นสุดฤดูกาลเก็บเกี่ยวมาปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ประกอบกับในช่วงระยะเวลาดังกล่าวพื้นที่นาบางแห่งประสบปัญหาน้ำท่วมในฤดูน้ำหลากไม่สามารถทำนาได้เป็นระยะเวลานานประมาณ 3-6 เดือนจึงทำให้เกษตรกรขาดรายได้ ด้วยเหตุนี้เกษตรกรบางรายจึงปรับปรุงพื้นที่นาบางส่วนให้พ้นจากน้ำท่วมแล้วปลูกไม้ดอกไม้ประดับจำหน่ายภายในจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดใกล้เคียงจนเป็นที่นิยมกันในทุกอำเภอทั้ง 10 อำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรีได้ทำเป็นอาชีพรองจากการทำนาของเกษตรกรมาจนถึงปัจจุบันนี้ประมาณ 5-10 ปี จนได้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางได้มีการนำมาจำหน่ายยังตลาดต้นไม้สวนจัดจักรในวันพุธและวันพฤหัสบดีของทุก ๆ สัปดาห์ พร้อมทั้งยังมีผู้ค้าต้นไม้ไปรับจากสวนผู้ปลูกนำมาจำหน่ายยังตลาดต้นไม้ริมถนนบางบัวทอง-สุพรรณบุรี เป็นจำนวนมาก ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ได้ทำอาชีพปลูกต้นไม้ประดับเป็นอาชีพหลักเพิ่มมากขึ้นในแต่ละเขตพื้นที่ของทุก ๆ อำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูก ซึ่งเกษตรกรแต่ละครอบครัวดำเนินกิจการกันในรูปแบบต่างคนต่างทำมิได้รวมกลุ่มกันเพื่อเสริมสร้างเป็นกิจกรรมกลุ่มแต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้จากสำนักงานเกษตรจังหวัดจำนวน 156 คน (จากการสำรวจเมื่อ พ.ศ.2552)

เมื่อเกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรีได้สนใจประกอบอาชีพการปลูกไม้ดอกไม้ประดับในปริมาณที่มากขึ้นจึงเกิดปัญหาช่องทางการจำหน่าย เนื่องจากจำนวนผู้ปลูกเพิ่มมากขึ้นเกิดผลผลิตมากขึ้นไม่มีตลาดรองรับ พร้อมทั้งเกิดการแข่งขันในด้านการปลูกเพราะเกษตรกรจะปลูกไม้ดอกไม้ประดับชนิดเดียวกันเพราะเป็นที่นิยมของลูกค้า ปัญหาที่เกิดขึ้นคือการแข่งขันกันเรื่องของราคาที่ไม่แน่นอน เกษตรกรผู้ปลูกรายใหญ่จะจำหน่ายในราคาที่ต่ำกว่าเพื่อให้ผลผลิตจำหน่ายได้เร็วไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาทั้งการใส่ปุ๋ย – ยาฆ่าแมลง ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สูง จึงเป็นการตัดราคากันเอง ประกอบกับราคาค้นทุนการปลูกไม้ดอกไม้ประดับบางชนิดต้องนำดินพันธุ์เข้า

มาจากต่างประเทศการบำรุงรักษาและการดูแลต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงทำให้เกษตรกรผู้ปลูกรายย่อย บางรายขาดทุนและต้องหาแหล่งเงินทุนจากเอกชนที่ต้องเสียดอกเบี้ยสูง เนื่องจากเกษตรกรเหล่านี้ ไม่ได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือชมรม จึงไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำมาประกอบการได้ รวมทั้งการซื้อหาวัสดุในการปลูก การดูแลรักษาผลผลิต ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ไม่สามารถจัดซื้อได้ใน ราคาที่ถูกเพราะเกษตรกรต่างฝ่ายต่างซื้อ จึงทำให้ประสบกับปัญหานานาประการ ประกอบกับทาง จังหวัดสุพรรณบุรีมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาอาชีพการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ โดยได้รับการ สนับสนุนจากสำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรีให้หาแนวทางจัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ หรือสหกรณ์โดยพร้อมที่จะให้การสนับสนุนจัดหาสถานที่จำหน่ายผลผลิตเพื่อ ให้เป็นตลาดศูนย์ รวมต้นไม้ดอกไม้ประดับของจังหวัดสุพรรณบุรี และจัดแปลงสาธิตเพื่อไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้ ศึกษาเรียนรู้แบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นอาชีพเสริมรายได้ให้ครอบครัวของประชากรในจังหวัด อีกทางหนึ่ง

ผู้ศึกษาเห็นว่าการรวมตัวกันตามระบบสหกรณ์สามารถที่จะแก้ไขปัญหาการแข่งขัน ในด้านต่าง ๆ ได้หลายประการ ประกอบกับสำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรีได้เล็งเห็นถึง ความสำคัญของอาชีพผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเป็นอาชีพที่ควรส่งเสริมให้เป็นอาชีพของเกษตรกร ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่รองลงมาจากการทำนา ผู้ศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ทางเศรษฐกิจและสังคม สถานะด้านการผลิตและการตลาดไม้ดอกไม้ประดับ รวมถึงความต้องการ ในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

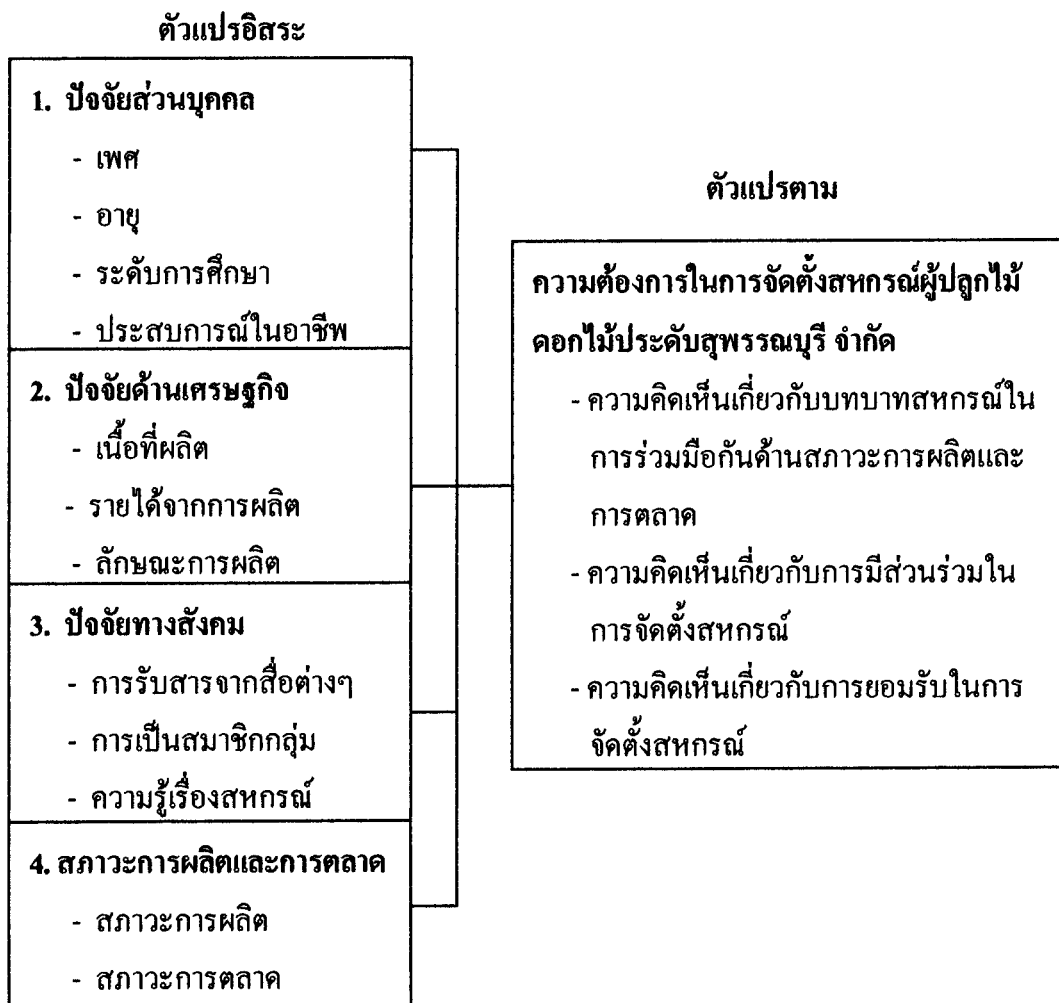
- 2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูก ไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.2 เพื่อศึกษาสถานะการผลิตและการตลาดในปัจจุบันของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.3 เพื่อศึกษาความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัด สุพรรณบุรี

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษาการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม สภาพะ การผลิตและการตลาด ของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด ได้แก่ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านสภาพะ การผลิตและ การตลาด ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งสหกรณ์ ด้านการยอมรับในการ จัดตั้งสหกรณ์ไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี

4.2 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 156 คน

4.3 ขอบเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับที่มีภูมิลำเนาและพื้นที่ปลูกในจังหวัดสุพรรณบุรี

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาดังแต่ ธันวาคม 2552 – เมษายน 2553

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด

5.2 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรซึ่งปลูกไม้ดอกไม้ประดับและไม้ประดับที่อยู่ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 156 คน ทั้งนี้ คำว่าปลูกไม้ดอกไม้ประดับหรือการปลูกไม้ประดับ มีขอบเขตเฉพาะตามคำนิยามที่กล่าวไว้ในข้อ 5.4 และข้อ 5.5 เท่านั้น

5.3 ความต้องการของเกษตรกร หมายถึง ทศนคติหรือความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ในจังหวัดสุพรรณบุรี ต่อการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตและการตลาดไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี

5.4 ไม้ดอกไม้ประดับ หมายถึง พืชที่ปลูกขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากดอก พืชชนิดนี้มีลักษณะดอกสวยงาม มีทั้งชนิดที่มีกลิ่นหอมและไม่กลิ่นหอม เป็นทั้งไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ไม้พุ่มและไม้ล้มลุก บางชนิดมีดอกสวยงามและกลิ่นหอม นิยมปลูกประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือนและอาคารสถานที่ เช่น ลีลาวดี ชวนชม ยี่โถ ยี่เข่ง ดอนย่า พุทธรักษา บานชื่น ดาวเรือง เบญจมาศ เฟื่องฟ้า พุดน้ำบุศย์ พุดสามสี ชบา เป็นต้น บางชนิดปลูกเพื่อตัดดอกนำไปใช้ประโยชน์ในการประดับเพื่อความสวยงามโดยตรง เช่น กุหลาบ หน้าวัว จิงแคง กล้วยไม้ เขียวเบอร์ธา ฯลฯ เป็นต้น

5.5 ไม้ประดับ หมายถึง พืชที่ปลูกขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากรูปร่าง รูปทรง สีถิ่นของลำต้นและใบ พืชชนิดนี้จะมีรูปทรง รูปร่าง สีถิ่นของลำต้นและใบสวยงามแตกต่างกันไป นิยมปลูกประดับตกแต่งอาคารสถานที่ทั้งในพื้นที่ดินและในกระถาง มีทั้งไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ไม้พุ่ม และไม้ล้มลุก และไม้ที่ปลูกตามฤดูกาล เช่น ข่อยรูปทรงสวยงาม กล้วยไม้ชนิดต่าง ๆ ไทรตัดแต่งรูปทรง

สวยงาม เพ็ร์นชนิดต่าง ๆ คริสต์มาส เพชรสายรุ้ง เพชรชมพู กล้วยพัด หมากแดง หมากเหลือง ไทรยอดทอง อะโกรนิมา หน้าวัวใบ ฯลฯ เป็นต้น

5.6 **สถานะการผลิต** หมายถึง สถานะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ได้แก่ การจัดหาปัจจัยในการผลิต พันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ ปุ๋ย- ยา กระจก บรรจุภัณฑ์วัสดุในการปลูก การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับปรุงให้ทันต่อความต้องการของตลาด เช่นการหาพันธุ์ไม้จากในและต่างประเทศ การผลิตให้พอดีกับความต้องการของตลาด

5.7 **สถานะการตลาด** หมายถึง สถานะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตลาด ได้แก่ สถานที่จำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับ สถานะด้านการจำหน่าย สถานะการแข่งขันด้านราคา และการขาดความรู้สารสนเทศการตลาด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้ศึกษาทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สถานะด้านการผลิตและการตลาดไม้ดอกไม้ประดับ รวมถึงความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี

6.2 ผู้ศึกษาในฐานะเกษตรกรผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับผู้หนึ่งมีแนวทางในการสร้างความร่วมมือด้านการผลิตและการตลาดกับเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี

6.3 เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด ได้

6.4 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรีทราบข้อมูลและปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ รวมถึงความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำกับแนะนำ และส่งเสริมการจัดตั้งสหกรณ์ต่อไป

6.5 สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรีมีแนวทางในการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ รวมทั้งเพื่อพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด” ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งออกได้ เป็น 9 หมวดดังนี้

1. บริบทจังหวัดสุพรรณบุรี
2. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์และการจัดตั้งสหกรณ์
3. การผลิต ไม้ดอกไม้ประดับ
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด
5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
7. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับ
8. แนวคิดทฤษฎีในการจัดการองค์การ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทจังหวัดสุพรรณบุรี

1.1 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดที่มีความเก่าแก่ตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกของประเทศไทย มีอายุถึงยุคหินใหม่ประมาณ 3,500 - 4,000 ปี สืบต่อเนื่องมาจนถึงยุคสัมฤทธิ์และยุคเหล็กอายุราว 2,500 ปี ล่วงเข้าสู่ยุคสุวรรณภูมิ ฟูนัน อมราวดี ทวารวดี ลพบุรี อุทอง อยุธยา จวบจนถึงปัจจุบัน

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นเมืองโบราณ พบหลักฐานทางโบราณคดีมีอายุไม่ต่ำกว่า 3,500 – 3,800 โบราณวัตถุที่ขุดพบมีทั้งยุคหินใหม่ ยุคสัมฤทธิ์ ยุคเหล็ก และสืบทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องมาตั้งแต่ สมัยสุวรรณภูมิ ฟูนันอมราวดี ทวารวดี ศรีวิชัย สุพรรณบุรีเดิมมีชื่อว่า “ทวารวดีศรีสุพรรณภูมิ หรือ พันธุมบุรี” ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำท่าจีน แถบบริเวณตำบลรั้วใหญ่ไปจดตำบลพิหารแดง ต่อมาพระเจ้ากาแตได้ย้ายเมืองมาตั้งอยู่ที่ฝั่งขวาของแม่น้ำ แล้วโปรดให้มอญน้อยไปสร้างวัดสนามชัย และบูรณะวัดป่าเลไลยก์ ชักชวนให้ข้าราชการจำนวน 2000 คนบวช จึงขนาน

นามเมืองใหม่ว่า “เมืองสองพันบุรี” ครั้นถึงสมัยพระเจ้าอู่ทอง ได้สร้างเมืองมาทางฝั่งใต้ หรือทางทิศตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน ชื่อเมืองเรียกว่า “อู่ทอง” จวบจนสมัยขุนหลวงพระจ้าว เมืองจึงถูกเรียกชื่อว่า “สุพรรณบุรี” นับแต่บัดนั้นมา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมืองสุพรรณบุรี เป็นเมืองหน้าด่าน และเป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำที่สำคัญ ต้องผ่านศึกสงครามหลายต่อหลายครั้ง สภาพเมือง ตลอดจนประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ถูกทำลายปรักหักพัง จนกระทั่งถึงสมัยรัตนโกสินทร์ เมืองสุพรรณบุรีได้ฟื้นตัวและตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำท่าจีน (แม่น้ำสุพรรณมาจนทุกวันนี้)

ความสำคัญของสุพรรณบุรี ในด้านประวัติศาสตร์ การกอบกู้เอกราชไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้แก่ ชัยชนะ แห่งสงครามยุทธหัตถีที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงมีชัยชนะเหนือพระมหาอุปราชา ณ สมรภูมิดอนเจดีย์ เป็นมหาวีระกรรมคชยุทธอันยิ่งใหญ่ที่ได้ถูกจารึกไว้ และมีการจัดงานเพื่อเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ทุกปี เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติ

ในด้านวรรณคดี เป็นเมืองต้นกำเนิดแห่งตำนาน “ขุนช้างขุนแผน” วรรณคดีไทย เรื่องราวและสถานที่ที่ปรากฏตามท้องเรื่องยังคงมีให้เห็นในปัจจุบัน อาทิบ้านรั้วใหญ่ วัดเขาใหญ่ ท่าสิบเบี้ย ไร่ฝ้าย วัดป่าเลไลยก์ วัดแค อำเภออู่ทอง และอำเภอศรีประจันต์ เป็นต้นจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นดินแดนแห่งความอุดมสมบูรณ์บนพื้นที่ราบภาคกลางสืบสานความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีต เมื่อ พ.ศ. 1420 จากนามเดิม เมืองพันบุรินทร์ ในยุคทวารวดีตามหลักฐานทางโบราณคดี ได้จารึก ชื่อไว้ในพงศาวดารเหนือและนาม “สุพรรณภูมิ” ปรากฏในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราชระบุว่า เป็น นครรัฐที่มีความสำคัญมาก่อนกรุงศรีอยุธยา เมื่อมีการสถาปนากรุงศรีอยุธยา เมืองสุพรรณบุรี จึงจัดอยู่ในฐานะเมืองลูกหลวง ซึ่งเป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำที่สำคัญอีกเมืองหนึ่งด้วย

คำขวัญประจำจังหวัดสุพรรณบุรี

สุพรรณบุรีเมืองยุทธหัตถี
วรรณคดีขึ้นชื่อ เลื่องลือพระเครื่อง
รุ่งเรืองเกษตรกรรม สูงล้ำประวัติศาสตร์
แหล่งปราชญ์ศิลปิน ภาษาถิ่นชวนฟัง

ภาพที่ 2.1 ตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี

1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งในเขตภาคกลางด้านทิศตะวันตกของประเทศไทย ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำสุพรรณบุรีไหลผ่านตามแนวยาวของจังหวัดจากเหนือจรดใต้ จังหวัดสุพรรณบุรีตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศา 4 ลิปดา ถึง 15 องศา 5 ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นแวง 99 องศา 17 ลิปดา ถึง 100 องศา 16 ลิปดา ตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 3- 10 เมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 5,358.01 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3.3 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.2 ของพื้นที่ภาคกลางอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 107 กิโลเมตร (ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340) โดยทางรถไฟระยะทางประมาณ 142 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดชัยนาทและจังหวัดอุทัยธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดสิงห์บุรี, อ่างทอง, พระนครศรีอยุธยา
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดนครปฐมและจังหวัดกาญจนบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดอุทัยธานี

ภาพที่ 2.2 แผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี

1.3 ภูมิประเทศ

จังหวัดสุพรรณบุรี มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเป็นส่วนใหญ่ มีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบสูง โดยมีความลาดเทระหว่าง 0-3 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกของจังหวัด ตลอดแนวตั้งแต่เหนือจรดใต้ บริเวณพื้นที่ต่ำสุดอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ คืออยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย ประมาณ 3 เมตร

ส่วนทางเหนือของจังหวัดอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ยประมาณ 10 เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสุพรรณบุรีใช้ทำนาข้าว เพราะมีแม่น้ำท่าจีนไหลบ่าอยู่ทั่วไป แม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่านจากเหนือสุดถึงใต้สุด ได้แก่แม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำสุพรรณบุรี

1.4 ภูมิอากาศ

สภาพโดยทั่วไปของจังหวัดสุพรรณบุรี มีลักษณะคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคกลาง กล่าวคือ

ฤดูร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้จากทะเลจีนใต้พัดผ่านเข้ามาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ทำให้อากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป

ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดียพัดผ่านเข้ามาในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม ทำให้อากาศมีความชุ่มชื้นมีฝนตกโดยทั่วไป

ฤดูหนาว ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านเข้ามาในช่วงเดือนตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้อากาศหนาวเย็นโดยทั่วไป

ในปี พ.ศ. 2546 อุณหภูมิสูงสุด 39.3 องศาเซลเซียส ในเดือนพฤษภาคม และอุณหภูมิต่ำสุด 15.7 องศาเซลเซียส ในเดือนธันวาคม ปริมาณน้ำฝนทั้งปีวัดได้ 1,084.5 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันที่ฝนตกตลอดปี 107 วัน

1.5 สภาพทางเศรษฐกิจ

จังหวัดสุพรรณบุรี มีรายได้จากการเกษตรเป็นรายได้หลัก รายได้รองลงมาคือรายได้จากการค้าขายสินค้าอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว สำหรับเศรษฐกิจที่สำคัญซึ่งทำรายได้ให้แก่จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่

1.6 ด้านเกษตรกรรม

1.6.1 ทำนา จังหวัดสุพรรณบุรีมีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 332,724.6 ไร่ ปลูกมากในเขตของพื้นที่อำเภอเมือง แยกเป็นข้าวนาปี และข้าวนาปรัง ต่อในปี พ.ศ. 2542/2543 จังหวัดสุพรรณบุรีมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีทั้งสิ้น 1,920,722 ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 703,650 ตัน

1.6.2 ทำไร่ ได้แก่การทำไร่ข้าวโพดอาหารสัตว์ ไร่อ้อย และ ไร่มันสำปะหลัง จังหวัดสุพรรณบุรีมีโรงงานผลิตน้ำตาลทรายของกระทรวงอุตสาหกรรม 1 แห่งและโรงงานน้ำตาลของเอกชนอีก 3 แห่งมีพื้นที่ปลูกอ้อย และมันสำปะหลังประมาณ 235,248 ไร่

1.6.3 ทำสวน ประเภทสวนผลไม้ได้แก่ มะม่วง เป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีพื้นที่ปลูกประมาณ 63,170 ไร่ ได้ผลผลิตรวมประมาณ 33,875,400 ตัน

1.6.4 เลี้ยงสัตว์ ทุกอำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรีเกษตรกรจะมีอาชีพเสริมคือการเลี้ยงวัวเนื้อมีเกษตรกรเลี้ยงวัวเนื้อประมาณ 2,760 ครอบครัว มีทั้งที่เลี้ยงเพื่อจำหน่ายเนื้อวัวและเลี้ยงเพื่อขายเป็นแม่พันธุ์

1.6.5 ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นอาชีพที่เกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรีได้ทำกันทุกอำเภอเนื่องจากสภาพพื้นที่อานวยและประกอบกับมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ จึงได้มีเกษตรกรขยายพื้นที่การปลูก ไม้ดอกไม้ประดับจากเดิมที่เคยทำนา เมื่อสิ้นสุดฤดูการทำนาเกษตรกรจะใช้พื้นที่นามาปรับปรุงเป็นแปลงปลูก ไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อเป็นอาชีพเสริมให้กับครอบครัวและบางพื้นที่ได้มีเกษตรกรในจังหวัดใกล้เคียงได้ย้ายมาอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น เกษตรกรที่ปลูก ไม้ดอกไม้ประดับในเขต อำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ได้ย้ายถิ่นฐานการปลูกมาปลูกในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสุพรรณบุรีมากขึ้น ประกอบกับระยะทางไม่ห่างไกลกับตลาดจำหน่าย การขนส่งสะดวก ดังนั้นในจังหวัดสุพรรณบุรีจึงมีพื้นที่ปลูก ไม้ดอกไม้ประดับจำนวน 738 ไร่ ประมาณ 156 ครอบครัว

1.7 ด้านอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ เป็นอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งได้แก่ โรงสี อบ นึ่ง และอุตสาหกรรมอาหาร ได้แก่โรงงานผลิตน้ำตาล ผลิตภัณฑ์นม และแปรรูปเนื้อสัตว์ พืช ผัก ผลไม้ เป็นต้น โดยมีโรงงานน้ำตาลขนาดใหญ่ 3 แห่ง ประกอบกับมีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคตะวันตกที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี เพราะในจังหวัดสุพรรณบุรีมีอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรโดยเฉพาะแบบง่าย ๆ เช่น ผลิตหน่อไม้กระป๋อง (หน่อไม้ฝรั่ง หน่อไม้ไผ่) ผลไม้กระป๋อง เช่น แห้วกระป๋อง กระฉับกระป๋อง วุ้นหางจระเข้ และลูกตาลกระป๋อง แม้กระทั่งอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร อย่างครบวงจรของจังหวัดสุพรรณบุรี คือการผลิตยอช้อยตากแห้ง และซังข้าวโพดบดเพื่อนำไปใช้เป็นวัสดุ อาหารสัตว์ และใช้เพาะเห็ดฟาง เพื่อการส่งออกจากรายงานสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจังหวัดสุพรรณบุรีมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ในลำดับที่ 6 ของภาคตะวันตก และอยู่ในอันดับที่ 43 ของประเทศ

2. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์และการจัดตั้งสหกรณ์

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2552: 1) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า “สหกรณ์” ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 ความหมายของ “สหกรณ์” (Cooperatives) คือ องค์การของบุคคลากรซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตยเพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

2.1.2 ความหมายของ “คุณค่าของสหกรณ์” (Cooperative Values) สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย และความเป็นเอกภาพ ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยเจริญรอยตามขนบธรรมเนียมของผู้ริเริ่มการสหกรณ์

2.1.3 ความหมายของ “อุดมการณ์สหกรณ์” (Cooperative Ideology) อุดมการณ์เป็นความเชื่อถือหรือจุดมุ่งหมาย หรืออุดมคติอันสูงสุดซึ่งจูงใจให้บุคคลพยายามบรรลุถึงอุดมการณ์สหกรณ์ จึงเป็นจุดมุ่งหมายหรืออุดมคติอันสูงสุดที่สมาชิกสหกรณ์จะต้องพยายามไปให้ถึง ซึ่งมีแนวคิดจากหลาย ๆ สำนักไม่เหมือนกัน (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2528 อ้างใน ขนวน เสือท้วม 2547: 10) ได้แก่

- (1) การร่วมมือกัน
- (2) การช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- (3) การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่สมาชิก
- (4) การไม่แสวงหากำไร
- (5) การไม่กีดกันบุคคล ภายนอก
- (6) การดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย
- (7) การส่งเสริมการศึกษา เป็นต้น

ปัจจุบัน ได้กำหนดอุดมการณ์สหกรณ์ คือ “แนวคิดที่เชื่อว่า วิธีการสหกรณ์จะช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิกให้มีความอยู่ดีกินดี และมีสันติสุข โดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2540 อ้างใน ขนวน เสือท้วม 2547 : 11)

2.1.4 ความหมายของ “หลักการสหกรณ์” (Cooperative Principles)

สุวรรณา ชูโชติ (2541: 4) กล่าวว่า หลักการสหกรณ์ มาจากค่านิยมพื้นฐานของสหกรณ์ที่นักสหกรณ์ทั่วโลกยอมรับและเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ข้อซึ่งแต่ละข้อมีความสำคัญทัดเทียมกัน ดังนี้

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจและไม่กีดกันการเป็นสมาชิกสหกรณ์เป็นองค์การของความสมัครใจ เปิดโอกาสให้บุคคลทุกคนสามารถใช้ประโยชน์และบริการของสหกรณ์และเต็มใจที่จะรับผิดชอบในฐานะที่เป็นสมาชิก ได้มีโอกาสเข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากข้อกีดกันใด ๆ ทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 สมาชิกควบคุมกันตามหลักประชาธิปไตย สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตยที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการควบคุม กำหนดนโยบายและตัดสินใจอย่างแข็งขัน ไม่ว่าหญิงหรือชายที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสมาชิกในสหกรณ์ขั้นปฐมสมาชิกจะมีสิทธิในการออกเสียงลงความเห็นเท่าเทียมกัน คือ หนึ่งคนหนึ่งเสียง สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่น ๆ ก็ต้องดำเนินการในลักษณะที่เป็นประชาธิปไตยเช่นกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิกสมาชิกทุกคนควรมีส่วนอุดหนุนด้านเงินทุนในสหกรณ์อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งอย่างน้อยส่วนหนึ่งของเงินทุนนี้ก็จะเป็นส่วนแบ่งกลางของสหกรณ์ โดยทั่วไปสมาชิกจะได้รับเงินตอบแทนที่จำกัดในส่วนของเงินลงทุนที่จ่ายไปเพื่อการเป็นสมาชิก และเมื่อสหกรณ์มีส่วนเกินจะจัดสรรเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งหมดในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ (1) เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ (2) เพื่อเก็บเป็นทุนสำรอง (3) เพื่อจัดสรรคืนให้กับสมาชิกตามสัดส่วนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ และ (4) เพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหล่าสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองเป็นอิสระและเป็นกลาง สหกรณ์เป็นองค์การอิสระ พึ่งพาตนเองอยู่ภายใต้การควบคุมของมวลสมาชิกหากสหกรณ์เข้าร่วมในข้อตกลงกับหน่วยงานหรือองค์การอื่นใดรวมทั้งรัฐบาล หรือใช้เงินทุนจากแหล่งภายนอก จะต้องแน่ใจว่าสมาชิกให้ความเห็นชอบและควบคุมได้ และต้องดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระและเป็นกลาง

หลักการที่ 5 การให้การศึกษา ฝึกอบรม และข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ สหกรณ์ควรจัดให้มีการศึกษาและฝึกอบรมแก่สมาชิก ตัวแทนสมาชิก ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์เพื่อที่เขาเหล่านั้นจะมีประสิทธิภาพในการพัฒนาสหกรณ์ ทั้งนี้รวมความถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตแบบสหกรณ์ให้กับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและผู้นำแนวคิด

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์เพื่อให้บริการแก่สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเพื่อความเข้มแข็งของขบวนการสหกรณ์ สหกรณ์ทั้งปวงควรให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจังทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับประเทศ

หลักการที่ 7 ความเอื้ออาทรต่อชุมชนในขณะที่มุ่งเน้นไปที่ความต้องการของสมาชิก สหกรณ์ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนของตนให้เกิดความยั่งยืน ด้วยนโยบายต่าง ๆ ที่สมาชิกเห็นชอบ

2.1.5 ความหมายของ “วิธีการสหกรณ์” (Cooperative Practices) วิธีการสหกรณ์ (Co-operative Methods) คือ การร่วมมือดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม โดยใช้หลักการสหกรณ์

2.1.6 ประเภทของสหกรณ์ ภายใต้กฎกระทรวงที่กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่ จะรับจดทะเบียน พ.ศ. 2548 ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จะแบ่งประเภทของ สหกรณ์ในประเทศไทยออกได้เป็น 7 ประเภทซึ่งแต่ละประเภทมีลักษณะดังนี้

(1) **สหกรณ์การเกษตร (Agricultural Co-operative)** เป็นสหกรณ์ที่มีสมาชิก ประกอบด้วยเกษตรกร ลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบเอนกประสงค์ ดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตร ได้แก่การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร การตลาด การส่งเสริม การเกษตร เป็นต้น โครงสร้างของสหกรณ์การเกษตรแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ สหกรณ์ขั้นปฐม (เป็นสหกรณ์ระดับท้องถิ่นครอบคลุมอาณาเขตทั้งอำเภอ) ชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัดและชุมนุม สหกรณ์ระดับชาติ

(2) **สหกรณ์ประมง (Fishery Co-operative)** เป็นสหกรณ์ของผู้ประกอบอาชีพประมงทั้งในน้ำจืดและน้ำเค็ม รวมทั้งการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา มีลักษณะ เหมือนกับสหกรณ์การเกษตรคือ ดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประมง เช่น การ ให้บริการสินเชื่อการประมง การตลาดผลิตภัณฑ์ประมง การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การประมง เป็นต้น ในปัจจุบันสหกรณ์ประเภทนี้มีจำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะอยู่แถบจังหวัดชายทะเล เช่น จังหวัด ชุมพร สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สมุทรปราการ สตูล ปัตตานี เป็นต้น

(3) **สหกรณ์นิคม (Land Settlement Co-operative)** เป็นสหกรณ์ที่ตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยเหลือสมาชิกให้มีที่ดินทำกินของตนเอง โดยจัดหาที่ดินผืนใหญ่มา ปรับปรุงแล้วจัดสรรให้สมาชิก ที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีไม่เพียงพอได้เข้าครอบครองทำ ประโยชน์ ในปัจจุบันนอกจากจะทำหน้าที่จัดสรรที่ดินดังกล่าวแล้วยังดำเนินธุรกิจด้านอื่น ๆ เช่น การให้บริการสินเชื่อ การตลาด การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรเช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตร

(4) *สหกรณ์ร้านค้า (Consumers' Co-operative)* สหกรณ์ร้านค้าหรือสหกรณ์การซื้อของผู้บริโภค เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการจัดหาสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายให้สมาชิกเพื่อช่วยเหลือไม่ให้สมาชิกถูกเอาเปรียบจากพ่อค้า สหกรณ์ประเภทนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตชุมชนที่มีประชากรหนาแน่น มีทั้งที่จัดขึ้นในหมู่ประชาชนทั่วไปในสถาบันการศึกษาและในหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ

(5) *สหกรณ์บริการ (Service Co-operative)* เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มประชาชนที่ประกอบอาชีพในการให้บริการ หรือใช้บริการสาธารณูปโภค หรือประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ เช่น สหกรณ์เดินรถรับจ้าง สหกรณ์นักเขียน สหกรณ์ทอผ้า สหกรณ์ภาพยนตร์ สหกรณ์ผู้จัดหางาน สหกรณ์แท็กซี่ ฯลฯ เป็นต้น การดำเนินงานของสหกรณ์จะมุ่งให้บริการแก่สมาชิกตามประเภทของบริการนั้น ๆ เช่น จัดหาเครื่องมืออำนวยความสะดวก และมาตรการที่จำเป็นในการบริการตามความมุ่งหมาย

(6) *สหกรณ์ออมทรัพย์ (Thrift and Credit Co-operative)* เป็นสหกรณ์ที่มุ่งส่งเสริมการออมทรัพย์ และการให้บริการกู้ยืมเงินแก่สมาชิกเมื่อมีความจำเป็น มักตั้งขึ้นให้บริการแก่ประชาชนในที่ทำงานในหน่วยงานเดียวกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีรายได้ประจำเป็นรายเดือน ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ และสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการ เป็นต้น

(7) *สหกรณ์เครดิตยูเนียน (Credit Union Co-operatives)* เป็นองค์การการเงินชุมชนที่มีระบบและกระบวนการพัฒนาดคน กลุ่มคนและชุมชน โดยอาศัยการออมเป็นเครื่องมือ สหกรณ์เครดิตยูเนียน สอนสมาชิกให้รู้จักใช้เงินอย่างชาญฉลาด รู้จักประหยัด อุดออม แล้วนำมาสะสมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีเป้าหมายในการให้การออมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาดคนให้มีคุณธรรม เมื่อคนมีคุณธรรมแล้ว การเอาเปรียบและการคดโกงกันจะลดลง และเกิดสันติสุขขึ้นในสังคม สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีหน้าที่ในการให้สินเชื่อเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุข และส่งเสริมรายได้ให้แก่สมาชิกและให้บริการกู้ยืมแก่สมาชิกคือเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เงินกู้สามัญ และเงินกู้พิเศษ เป็นต้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร

2.2.1 ความหมายและประวัติของสหกรณ์การเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2547: 39) สหกรณ์การเกษตร คือองค์การที่มีผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตร ร่วมกันจัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

ประวัติสหกรณ์การเกษตร ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์หาทุนขึ้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ชื่อว่า “สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” ได้รับการจดทะเบียน เป็นสหกรณ์แรก เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 หลังจากนั้นได้มีการจัดตั้งสหกรณ์หาทุนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่ง เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 จึงได้ทำการควบสหกรณ์หาทุนหลาย ๆ สหกรณ์ เข้าเป็นสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ เพื่อให้มีขนาดธุรกิจขนาดใหญ่ขึ้น สามารถบริการแก่ สมาชิกได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร ได้แก่ ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร จัดหาวัสดุการเกษตรและสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายให้สมาชิก จัดหาตลาดจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของสมาชิก รับฝากเงิน จัดบริการและบำรุงที่ดิน ส่งเสริมความรู้ทางการเกษตรแผนใหม่ รวมทั้ง ให้การศึกษาอบรมทางสหกรณ์

ประเภทของสหกรณ์การเกษตร

ส่งเสริม หอมกลิ่น (2546: 17-18) อาจแบ่งออกได้หลายวิธีตามแนวคิดของ นักวิชาการสหกรณ์หลายท่าน แบ่งตามกลุ่มบุคคลที่สหกรณ์บริการ แบ่งตามอาณาเขตการให้บริการ แบ่งตามหน้าที่การให้บริการ แบ่งตามขนาดของสหกรณ์ แบ่งตามหน้าที่หลักหรือกิจกรรมทาง ธุรกิจ เป็นต้น แต่เพื่อความสะดวกและสอดคล้องกับวิวัฒนาการของขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทย จะแบ่งสหกรณ์การเกษตรออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) สหกรณ์การเกษตรเอกประสงค์ (Farmer's Single - Purpose Cooperatives)

สหกรณ์ประเภทนี้ คือ สหกรณ์รูปต่าง ๆ ที่ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง เท่านั้น ซึ่งได้แก่

- สหกรณ์เครดิตเพื่อผลิตการเกษตร (Agricultural Credit Cooperatives) เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิกที่เป็นเกษตรกร สหกรณ์ประเภทนี้นักวิชาการหลายคนจัดอยู่ในประเภทสหกรณ์บริการ

- สหกรณ์การตลาด (Agricultural Marketing Cooperatives) บางครั้งเรียกว่า สหกรณ์การขาย (Sale Cooperatives) คือ สหกรณ์ที่ดำเนินกิจกรรมการตลาดผลิตผลทางการเกษตรให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในฐานะผู้ผลิต

- สหกรณ์การจัดซื้อวัสดุการเกษตร (Farm Supply Cooperatives) คือ สหกรณ์ที่ทำหน้าที่จัดหาวัสดุหรือปัจจัยการผลิตทางการเกษตรให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิก

- สหกรณ์บริการการเกษตร (Agricultural Service Cooperatives) คือ สหกรณ์ที่ทำหน้าที่เพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บริการในการผลิตและการตลาดผลิตผลการเกษตร

แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกโดยสหกรณ์นี้อาจอยู่ในรูปต่าง ๆ เช่นสหกรณ์บำรุงดิน สหกรณ์การเช่าที่ดิน และสหกรณ์การเช่าซื้อที่ดิน เป็นต้น

(2) สหกรณ์การเกษตรอเนกประสงค์ (Farmers' Multi-Purpose Cooperatives) สหกรณ์ประเภทนี้เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายในการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกในฐานะผู้ผลิต โดยการจัดการบริการเพื่อสนองความต้องการของสมาชิกในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านสินเชื่อ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านบริการและสวัสดิการอื่น ๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตามสหกรณ์อเนกประสงค์ที่จัดอยู่ในประเทศต่าง ๆ อาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

- สหกรณ์การเกษตรอเนกประสงค์ทั่วไป เป็นสหกรณ์การเกษตรที่ทำหน้าที่อเนกประสงค์และอยู่ในข้อบังคับของสหกรณ์ สหกรณ์ประเภทนี้ส่วนใหญ่จะอนุญาตให้เฉพาะเกษตรกรเท่านั้นที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ได้ สหกรณ์ลักษณะนี้มีการดำเนินงานอยู่ในประเทศ ญี่ปุ่น เกาหลี และประเทศไทย เป็นต้น

- สหกรณ์อเนกประสงค์ของชุมชน เป็นสหกรณ์ที่ทำหน้าที่อเนกประสงค์ของชุมชน โดยในข้อบังคับอนุญาตให้ทุกคนรอบรู้ในชุมชนที่จัดตั้งสหกรณ์ไม่ว่ามีอาชีพใด (ยกเว้น พ่อค้าหรือบุคคลอาชีพอื่นที่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับสหกรณ์) สมัครเข้าเป็นสมาชิก สหกรณ์ลักษณะนี้เป็นไปตามแนวความคิดของโรฟไฟเฟเซน ที่มีความต้องการให้สหกรณ์ในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ เป็นศูนย์กลางในการดำรงชีวิตของชุมชน และสหกรณ์ควรเน้นการดำเนินกิจกรรมหลายด้าน เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน สหกรณ์อเนกประสงค์ของชุมชนมีการดำเนินงานอยู่ในประเทศอินเดีย และศรีลังกา เป็นต้น

สหกรณ์อเนกประสงค์ทั้ง 2 ประเภท แม้ว่าคุณสมบัติของสมาชิกจะแตกต่างกันแต่หน้าที่ให้บริการแก่สมาชิกจะมีลักษณะเหมือนกัน คือการให้สินเชื่อ การตลาด ผลผลิตทางการเกษตรที่จำเป็น การจัดหาสินค้าอุปโภค บริโภค การแนะนำส่งเสริมทางการเกษตร การแนะนำเพื่อการปรับปรุง การจัดสหกรณ์ การส่งเสริมวัฒนธรรมในหมู่สมาชิก เป็นต้น

โครงสร้างของสหกรณ์การเกษตรไทย

ส่งเสริม หอมกลิ่น (2546: 19-25) แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ

(1) สหกรณ์ขั้นปฐมหรือสหกรณ์ระดับท้องถิ่น เป็นสหกรณ์ที่มีการดำเนินการคลุมหนึ่งอำเภอและให้ทำหน้าที่เป็นสหกรณ์อเนกประสงค์

(2) สหกรณ์ขั้นมัธยมหรือชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด เป็นสหกรณ์ซึ่งจัดตั้งโดยสหกรณ์ ขั้นปฐมอย่างน้อย 3 สหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกในด้านต่าง ๆ เช่น การเงิน การขาย การซื้อ และการแปรรูป

(3) สหกรณ์ชั้นยอดหรือชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติ เป็นองค์การที่ทำธุรกิจด้านการตลาดการจัดหาสินค้าของผู้ผลิตและผู้บริโภค และเป็นคลังสินค้าให้แก่สหกรณ์

ลักษณะการดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์การเกษตรมีการดำเนินงานธุรกิจและจำแนกตามประเภทธุรกิจ ดังนี้

(1) ธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง การจ่ายเงินให้สมาชิกกู้ยืมตามระเบียบและหลักเกณฑ์การกู้เงิน ของสหกรณ์ โดยแบ่งเป็นเงินกู้ระยะสั้นไม่เกิน 1 ปี และระยะปานกลางระหว่าง 3-5 ปี

รายได้ของธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง ดอกเบี้ยรับ ส่วนต้นทุน คือ ดอกเบี้ยจ่าย หรือต้นทุนของเงินที่สหกรณ์ได้มาจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ แล้วนำมาให้สมาชิกสหกรณ์กู้ต่อ ในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเล็กน้อย ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยที่ได้รับจากสมาชิก กับดอกเบี้ยที่จ่ายให้แหล่งเงินทุนก็คือ กำไรขั้นต้นของธุรกิจเครดิตก่อนหักค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ

ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉพาะของธุรกิจประเภทนี้อื่น ได้แก่

- ค่าเผื่อหนี้สูญลูกหนี้เงินกู้ หมายถึง ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เงินให้กู้ประเภทต่าง ๆ ที่ค้างนานและไม่สามารถเรียกเก็บได้ ต้องตัดเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับงวดระยะเวลาบัญชีนั้น ๆ

- ค่าเผื่อหนี้สูญดอกเบี้ยค้างรับ หมายถึง ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของดอกเบี้ยค้างรับที่ค้างชำระนาน

- ค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น ๆ เฉพาะธุรกิจ หมายถึง ค่าใช้จ่ายติดตามหนี้ ฯลฯ

(2) ธุรกิจการซื้อ หมายถึง สหกรณ์จัดหาหรือจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรหรือสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก

- รายได้ของการดำเนินงานธุรกิจประเภทนี้ ได้มาจากการขายปุ๋ย ขายยาปราบศัตรูพืช และค่าขายสินค้าประเภทอื่นตามความต้องการของสมาชิก

- ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในธุรกิจการซื้อ หมายถึง ต้นทุนและค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวข้องกับการจัดหาสินค้าและวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ได้แก่ค่าซื้อวัสดุ สินค้าส่งคืน ส่วนลดรับ ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า

(3) ธุรกิจรวบรวมผลผลิต เกิดจากการที่สหกรณ์ทำการรวบรวมผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกลำมาขายหรือแปรรูปขายเพื่อให้ได้ราคาดี ในกรณีที่สหกรณ์ไม่ได้ทำการแปรรูปผลผลิต หากแต่จำหน่ายไปตามสภาพที่รับซื้อจากสมาชิก เช่น ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ฯลฯ การรวบรวมต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในธุรกิจการซื้อ แต่ถ้าสหกรณ์ทำการแปรรูปผลผลิต

เช่น รับข้าวเปลือกจากชาวนาเพื่อมาสีเป็นข้าวสาร ฯลฯ การรวบรวมต้นทุนและค่าใช้จ่ายในธุรกิจ การขายจะแตกต่างกันไป เพราะจะต้องคำนึงถึงต้นทุนในการแปรรูปผลผลิตเหล่านั้นด้วย

- รายได้จากธุรกิจประเภทนี้ ได้แก่ ค่าขายผลผลิตต่าง ๆ ของสมาชิก และขายผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปแล้ว เช่น ขายข้าวเปลือก ขายข้าวสาร

- ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในธุรกิจการขายโดยไม่มีการแปรรูป ได้แก่ ค่าซื้อผลผลิต ค่าใช้จ่ายในการซื้อผลผลิต ค่าใช้จ่ายในการขาย

ส่วนธุรกิจการขายที่มีการแปรรูป จะต้องคำนวณต้นทุนการผลิต ได้แก่ วัตถุดิบแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิตเข้าไว้ด้วย

(4) ธุรกิจการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร เกิดจากสหกรณ์ให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการเผยแพร่และส่งเสริมการเกษตร เช่น จัดหาเครื่องทุ่นแรงที่ใช้ในการ ประกอบการเกษตร ได้แก่ รถไถนา เครื่องสูบน้ำ ฯลฯ ให้บริการปรับพื้นที่ ขยายพันธุ์สัตว์ ฯลฯ

- รายได้เกิดจากค่าบริการต่าง ๆ ในการให้บริการสหกรณ์จะคิด ค่าบริการพอสมควรจากสมาชิก เช่น ค่าบริการสูบน้ำ ค่าบริการการปรับพื้นที่ นुकเบิกที่ดิน สูบน้ำ บำรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เป็นต้น

- ส่วนต้นทุนในการบริการจะรวบรวมตามที่เกิดขึ้นจริง เช่น ค่าใช้จ่าย แปลงสาริต ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักรกล ค่าเสื่อมราคา ฯลฯ

นอกจากสหกรณ์จะมีรายได้และค่าใช้จ่ายจากธุรกิจหลัก 4 ธุรกิจแล้ว สหกรณ์อาจจะมีรายได้และค่าใช้จ่ายจากทางอื่น ที่ไม่จัดอยู่ในรายได้และค่าใช้จ่ายของธุรกิจหลักทั้ง 4 ธุรกิจดังกล่าวมาแล้ว เช่น รายได้จากค่าธรรมเนียมสมาชิก ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร รายได้ ผลตอบแทนจากลงทุนถือหุ้น รายได้เบ็ดเตล็ด เงินเดือน ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่าเสื่อมราคา ค่าบำเหน็จเจ้าหน้าที่ ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ฯลฯ

ทุนของสหกรณ์การเกษตร มีแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์โดยวิธีต่าง ๆ คือ

(1) จากสมาชิก ได้แก่ ค่าหุ้นจากสมาชิก เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ

(2) จากสหกรณ์เอง ได้แก่ การสะสมเงินสำรองและทุนต่าง ๆ จากกำไร ประจำปีของสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

(3) จากสถาบันทางการเงิน ได้แก่ การกู้ยืมเงินจากตำแหน่งต่าง ๆ เช่น ทาง ราชการ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ

นโยบายของสหกรณ์การผลิต การวางนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ นับว่าเป็นการกำหนดทิศทางให้แก่ผู้จัดการ

สหกรณ์ เพื่อนำไปหาวิธีการและจัดทำแผนปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ของสหกรณ์แต่ละประเภท

นโยบายของสหกรณ์ที่สำคัญ ๆ ควรจะได้แจ้งให้สมาชิกรับทราบในที่ประชุมใหญ่เพื่อได้แสดงความคิดเห็น และมีการเสนอแนะพร้อมทั้งลงมติเพื่อใช้เป็นแนวนโยบายในการปฏิบัติของผู้จัดการสหกรณ์ต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้เป็นหลักประชาธิปไตยของสหกรณ์ซึ่งบุคคลที่มีสิทธิออกเสียงได้หนึ่งคนต่อหนึ่งเสียง

การกำหนดนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการนั้น ต้องจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและรัดกุมมากที่สุดเพื่อให้เกิดความกระจ่าง และเป็นที่ยอมรับแก่ผู้ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งก็คือผู้จัดการสหกรณ์ตลอดจนพนักงานผู้รับผิดชอบในส่วนต่าง ๆ ของสหกรณ์รวมทั้งสมาชิกสหกรณ์ด้วย นอกจากนั้นควรจะต้องชี้แจงหรือให้เหตุผลได้ด้วยว่าทำไมจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีนโยบายต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ให้เป็นที่เข้าใจด้วย

การวางนโยบายของสหกรณ์การผลิตทางการเกษตรกรรมแต่ละประเภทนั้น จะต้องคำนึงถึงประเภทของการทำฟาร์มในแต่ละท้องที่ รวมทั้งวัตถุประสงค์ของเกษตรกรที่เข้ามารวมตัวกันในการแก้ไขปัญหาการผลิตต่าง ๆ ซึ่งปัญหาในการผลิตของเกษตรกรโดยทั่วไปนั้นมีหลายประการด้วยกัน เช่น การเปลี่ยนแปลงของราคา ปัจจัย และผลผลิต การขาดแคลนเงินทุน การขาดแคลนน้ำ การขาดแคลนความรู้ที่จะนำเทคโนโลยีใหม่ไปใช้ในฟาร์ม รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับการคมนาคม การขนส่งผลผลิตของฟาร์ม ฯลฯ นอกจากนั้นการวางแผนนโยบายของสหกรณ์จึงต้องคำนึงถึงนโยบายทางการเกษตรของรัฐด้วย

สำหรับลักษณะการร่วมมือของเกษตรกรผู้ผลิต เราอาจจะแยกพิจารณาตามความมุ่งหมายของการร่วมมือได้ 4 ลักษณะด้วยกันคือ

(1) การร่วมมือกันเพื่อหาปัจจัยการผลิต เป็นการร่วมมือของเกษตรกรที่ให้สัมพันธภาพทำหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ ยาปราบศัตรูพืช และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ที่จำเป็นมาบริการให้แก่เกษตรกรสมาชิก การดำเนินธุรกิจการซื้อเช่นนี้มักจะทำควบคู่ไปกับธุรกิจการให้กู้ยืมเงิน

(2) การร่วมมือกันในการแปรรูปและการตลาด ในกรณีที่เกษตรกรแต่ละรายไม่สามารถจะดำเนินงานในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งตามลำพังได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว เกษตรกรอาจร่วมมือกันดำเนินธุรกิจนั้น เช่น การแปรรูป การรวบรวมผลผลิตเพื่อขายให้ได้ราคาดี

(3) การร่วมมือกันเพื่อควบคุมราคาการผลิต เกษตรกรอาจจะร่วมมือกันในการควบคุมราคาและปริมาณการผลิตในรูปสหกรณ์ โดยการควบคุมอุปสงค์ อุปทาน และรัฐให้การสนับสนุนในการออกกฎหมายหรือวางระเบียบควบคุมการนำเข้าสินค้าเกษตรชนิดนั้น จาก

ต่างประเทศ ในกรณีที่มีโอกาสจะมีการแข่งขันจากต่างประเทศด้วย หรืออีกกรณีหนึ่งสหกรณ์อาจจะดำเนินการลดปริมาณการขาย โดยสหกรณ์อาจจะชี้แนะให้สมาชิกรักษาผลผลิตออกสู่ตลาดผ่านสหกรณ์ แต่เพียงบางส่วนเท่านั้น และให้สมาชิกหาทางควบคุมหรือจัดสรรผลผลิตที่เหลือไป ทางอื่น ซึ่งการดำเนินนโยบายด้วยวิธีนี้ย่อมจะเกิดผลเสียถ้าเกษตรกรนำผลผลิตออกขายแข่งกับสหกรณ์ อย่างไรก็ตามสหกรณ์อาจจะหาช่องทางอื่นในการควบคุมราคาโดยที่ให้สมาชิกทำการผลิตให้น้อยลง ซึ่งผลสำเร็จของนโยบายนี้ก็ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจของสมาชิกในการควบคุมปริมาณการผลิต และต้องพิจารณากับคู่แข่งภายนอกสหกรณ์ซึ่งอาจจะเข้ามาทำการผลิตเมื่อราคาผลผลิตที่สหกรณ์ทำการผลิตนั้นขยับสูงขึ้น นอกจากนี้ถ้าสมาชิกไม่ร่วมมือ นำผลผลิตไปขายเองก็ย่อมทำให้นโยบายของสหกรณ์ล้มเหลวได้

(4) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ประเภทต่างๆ เป็นการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ด้วยกันซึ่งอาจจะทำการผลิตสินค้าเกษตรกรรมแตกต่างกัน เพื่อจัดตั้งเป็นสหพันธ์หรือชุมนุมสหกรณ์เพื่อบริการแก่สมาชิกในด้านการตลาดและการซื้อให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งในระดับชาติและการค้าต่างประเทศ สหพันธ์หรือชุมนุมสหกรณ์ในลักษณะนี้ค่อนข้างจะมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของรัฐด้วย

นโยบายของสหกรณ์ในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมามุ่งดำเนินธุรกิจการให้กู้ยืมเงินเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากในระยะเริ่มก่อตั้งสหกรณ์ในประเทศไทยดังที่ได้ทราบกันมาบ้างแล้วนั้นเป็นการตั้งเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินงานธุรกิจฟาร์มของเกษตรกร และหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ได้มีการควบคุมสหกรณ์หาทุนสหกรณ์ขายข้าว สหกรณ์บำรุงดิน หรือสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ ที่มีวัตถุประสงค์พอที่จะรวมกันได้เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ในระดับอำเภอเรียกว่า “สหกรณ์การเกษตร” และได้มีประกาศตามกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในปี พ.ศ. 2516 ซึ่งกำหนดประเภทของสหกรณ์ของประเทศไทยออกเป็น 6 ประเภท คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ และมีสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอยู่ 3 ประเภทคือ

- (1) สหกรณ์การเกษตร ซึ่งจัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์
- (2) สหกรณ์ประมง ซึ่งเป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งในหมู่บ้านผู้ประกอบการอาชีพทางการประมง โดยเฉพาะทั้งประมงน้ำจืดและประมงน้ำเค็ม
- (3) สหกรณ์นิคม ซึ่งเป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่รกร้างว่างเปล่า หรือในที่ดินที่ได้รับการจัดสรรจากทางรัฐบาลให้นำมาจัดสรรให้กับประชาชนได้มีที่ทำกิน พร้อมทั้งจัดการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในเขตสหกรณ์นิคม

สำหรับวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการเกษตรทั้ง 3 ประเภทนั้น คล้ายคลึงกันมาก ซึ่งได้แก่การให้บริการด้านสินเชื่อ การจัดหาวัสดุและสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก การรวบรวมผลผลิตและผลิตภัณฑ์ออกจำหน่าย การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งการรับฝากเงินจากสมาชิก

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวข้างต้นนั้นแล้วจะเห็นได้ว่า สหกรณ์ยังไม่ได้กำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ที่เน้นถึงการรวมกัน ในลักษณะที่รวมกันผลิตตามรูปแบบของสหกรณ์การผลิตที่แท้จริง ซึ่งมักจะจัดตั้งขึ้นในต่างประเทศ เช่น ประเทศอิสราเอล หรือรัสเซีย โดยเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์นั้นถือว่าเป็นฝ่ายแรงงานของสหกรณ์และมีการจัดการร่วมกัน รวมทั้งมีการจัดสรรผลผลิตหรือรายได้ตามส่วนของการทำงานในการผลิตนั้น ๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์การเกษตรเฉพาะอย่างซึ่งได้แก่ สหกรณ์การเกษตรที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้ที่ดำเนินธุรกิจเฉพาะพืช หรือสัตว์ ชนิดใดชนิดหนึ่ง เพียงอย่างเดียว เช่น การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ต้นไม้ ข้าว โคนม อ้อย และพืชอื่น ๆ นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่จะช่วยให้เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันได้เข้าร่วมกันวางแผนการเพาะปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของการตลาด ซึ่งจะมีผลทำให้เกษตรกรสมาชิกได้ขายผลผลิตให้ได้ราคาสูงขึ้นด้วย

2.3 การจัดตั้งสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2553: 39) ได้กล่าวถึงการจัดตั้งสหกรณ์ไว้ว่า การขอจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์จะต้องปฏิบัติเป็นไปตามมาตรา 33, 34, 35, 36 และ 37 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ประกอบระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยวิธีดำเนินการขอจัดตั้งสหกรณ์ พ.ศ.2547 กล่าวคือ ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ มีความเป็นไปได้ทางธุรกิจ และปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนถูกต้อง มิใช่จะพิจารณาแต่เฉพาะเอกสารประกอบการพิจารณาถูกต้องหรือไม่ อีกทั้งความพร้อมและความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกถือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จเบื้องต้น ที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ต่อไป เพื่อให้ผู้ขอจัดตั้งสหกรณ์สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และได้มีการเตรียมการเบื้องต้น จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติหลัก ๆ ไว้ 6 ขั้นตอน ในการดำเนินการขอจัดตั้งสหกรณ์ไว้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการเบื้องต้น

1.1 รวบรวมกลุ่มบุคคลที่มีกิจการร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน บุคคลที่รวมกันนี้ต้องเป็นบุคคลธรรมดา และบรรณุนิติภาวะ

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้น เพื่อให้บริการและส่งเสริม ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก ทั้งนี้ จะต้องเป็นไปตามหลักการอุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเภทสหกรณ์

1.3 จัดทำร่างแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นอย่างคร่าวๆ อย่างน้อย 1 – 3 ปี ประกอบด้วย ธุรกิจที่จะให้บริการแก่สมาชิก การจัดจ้างเจ้าหน้าที่ แหล่งที่มาของเงินทุน รายได้และค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการจัดตั้งสหกรณ์

เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ 1.1 – 1.3 แล้ว หากผู้สนใจจะจัดตั้งสหกรณ์เห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการขอจดทะเบียนสหกรณ์ จึงดำเนินการในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ประสานงาน โดยคณะบุคคลซึ่งประสงค์จะจัดตั้งสหกรณ์แต่งตั้งตัวแทนในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 ในพื้นที่ที่จะจัดตั้งสหกรณ์

2.1 เพื่อดำเนินการประชุมและจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมงจากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือนักวิชาการ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ด้านสหกรณ์

2.2 ขอคำแนะนำในการจัดทำแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์และอื่นๆ

2.3 กำหนดวันประชุมในแต่ละครั้ง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าร่วมประชุมชี้แจงและแนะนำการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 จัดประชุมผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ เพื่อพิจารณา

3.1 กำหนดชื่อสหกรณ์ที่จะขอจัดตั้งอย่างน้อย 3 ชื่อ เรียงลำดับตามความต้องการ

3.2 คัดเลือกบุคคลในที่ประชุม จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน เป็นผู้แทนเพื่อดำเนินการ ขอจดทะเบียนสหกรณ์ เรียกว่า “ คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์” แล้วให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์เลือกในระหว่างกันเอง เป็นประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิก

3.3 เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ ประเภทของสหกรณ์ กำหนดแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ และร่างข้อบังคับ (เฉพาะส่วนที่สำคัญ) เพื่อให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป

3.4 คณะผู้จัดตั้งจะต้องดำเนินการยื่นเรื่องขอจองชื่อสหกรณ์ ซึ่งดำเนินการได้ 2 วิธี คือ จองชื่อผ่าน website ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ http://www.cpd.go.th/cpd_regisonline.html หรือแจ้งชื่อสหกรณ์ให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด เพื่อดำเนินการจองชื่อสหกรณ์

ขั้นตอนที่ 4 ประชุมคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ เพื่อพิจารณา

- 4.1 เลือกประเภทสหกรณ์ และกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่จะจัดตั้ง
- 4.2 จัดทำแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์
- 4.3 จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ตามใบสมัครที่รวบรวมได้ พร้อมทั้งกำหนดรูปแบบการจัดทำทะเบียนสมาชิกและทะเบียนหุ้น

4.4 จัดทำร่างข้อบังคับสหกรณ์

ขั้นตอนที่ 5 ประชุมผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิก เพื่อพิจารณา

- 5.1 รับทราบชื่อ การกำหนดประเภท และวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ที่คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์เสนอ

5.2 แผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์

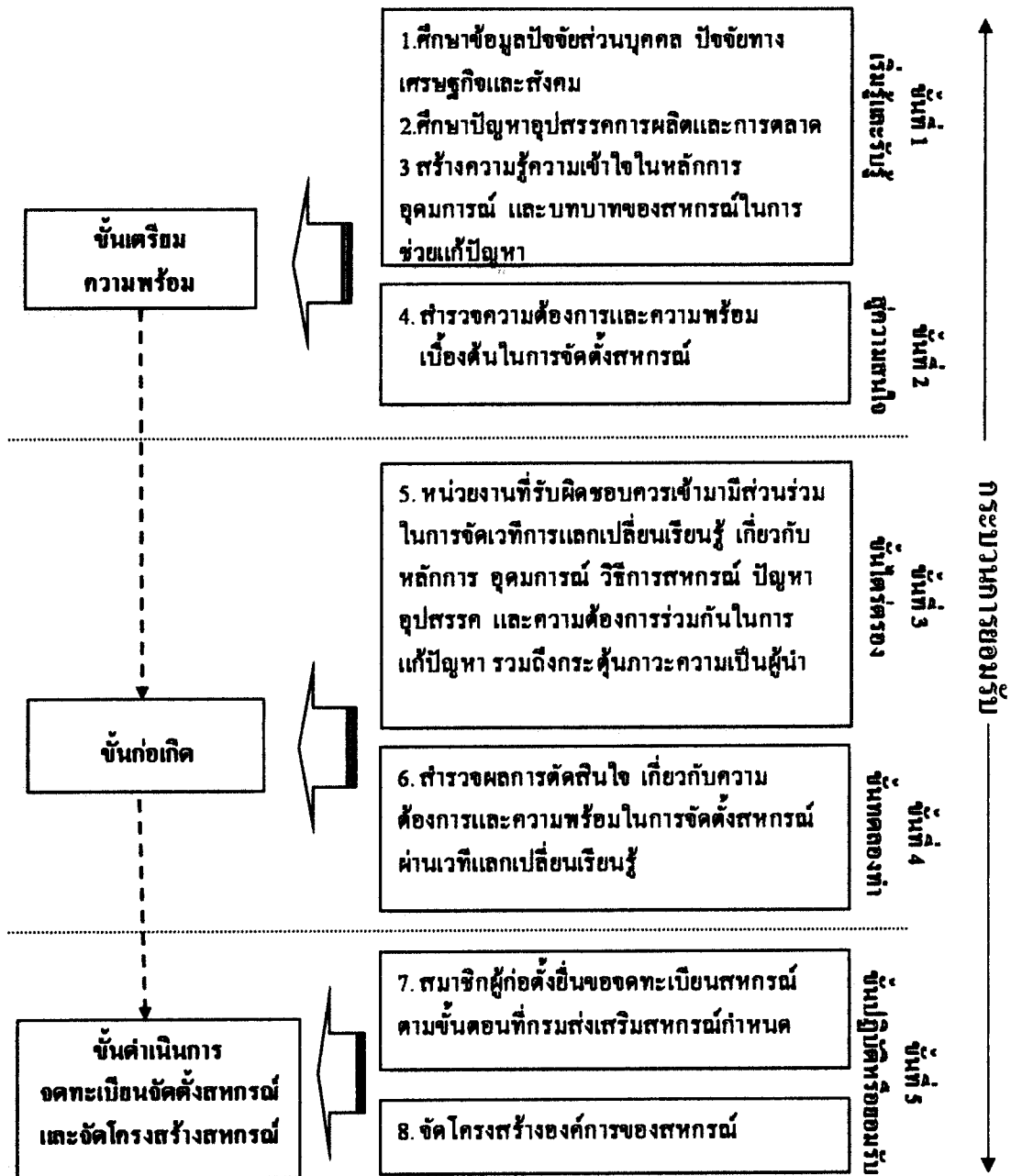
5.3 ร่างข้อบังคับของสหกรณ์

- ขั้นตอนที่ 6** คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ยื่นคำขอจดทะเบียนสหกรณ์ พร้อมเอกสารประกอบที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1, พื้นที่ 2 แห่งท้องที่ที่ตั้งสำนักงานสหกรณ์ ประกอบด้วย

- 6.1 คำขอจดทะเบียนสหกรณ์ จำนวน 2 ชุด
- 6.2 สำเนารายงานการประชุมผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 2 ชุด
- 6.3 สำเนารายงานการประชุมผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 2 ชุด
- 6.4 บัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 2 ชุด
- 6.5 แผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ จำนวน 2 ชุด
- 6.6 ข้อบังคับสหกรณ์ จำนวน 4 ชุด

2.4 แนวทางในการจัดตั้งสหกรณ์

จากการศึกษาเอกสารคู่มือการจัดตั้งสหกรณ์ของกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์สามารถสรุปขั้นตอนของกระบวนการยอมรับ ในการจัดตั้งสหกรณ์แห่งหนึ่ง ๆ จำเป็นต้องผ่านกระบวนการยอมรับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มรู้หรือรับรู้ ขั้นสู่ความสนใจ ขั้นไต่ตรง ขั้นทดลองทำ ขั้นนำไปปฏิบัติหรือยอมรับ นั้น แต่สำหรับแนวทางการศึกษาความต้องการเพื่อจัดตั้งสหกรณ์พอนำมาสรุปเป็น 3 ขั้นตอน ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 แนวทางการศึกษาความต้องการเพื่อจัดตั้งสหกรณ์

ที่มา : เอกสารคู่มือการจัดตั้งสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นขั้นของการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะกระตุ้นให้กลุ่มบุคคลรับรู้ข้อมูลของตนเอง มองเห็นปัญหา และตระหนักถึงความจำเป็นใน

การจัดตั้งสหกรณ์ ซึ่งอาจมีการสำรวจความต้องการและความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์เบื้องต้นด้วย หากพบว่า กลุ่มบุคคลต้องการและมีความพร้อมจริงจึงจะดำเนินการขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นก่อเกิด ในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องมีผู้นำหรือหน่วยราชการที่รับผิดชอบโดยตรง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ ตลอดจนปัญหาอุปสรรค ความต้องการร่วมกันในการแก้ปัญหา กระตุ้นภาวะความเป็นผู้นำ และสำรวจความต้องการและความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์ร่วมกันอีกครั้ง ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าว

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นดำเนินการ จัดทะเบียนจัดตั้งและจัดโครงสร้างองค์การ หรือโครงสร้างสหกรณ์ กล่าวคือ จะต้องดำเนินการขอจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ตามขั้นตอนที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และจัดแบ่งโครงสร้างสหกรณ์เพื่อมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัด ซึ่งรูปแบบของการจัดโครงสร้างสหกรณ์นั้น ขึ้นอยู่กับขนาดของสหกรณ์ จำนวนธุรกิจและปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ที่จะวางแผนการดำเนินงาน รวมทั้ง ยังขึ้นอยู่กับความพร้อมด้านเงินทุนที่จะสามารถจัดจ้างเจ้าหน้าที่ได้หรือไม่ ซึ่งในระหว่างการจดทะเบียนสหกรณ์ใหม่ สหกรณ์มักมีเงินทุนน้อยไม่เพียงพอต่อการจ้างเจ้าหน้าที่ ดังนั้น การบริหารงานด้านต่าง ๆ ก็ต้องมอบหมายให้แก่คณะกรรมการดำเนินการให้ครบถ้วนเช่นกัน

อำนาจ ชีระวิช (2526:7) อธิบายไว้ในหนังสือ เรื่อง การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร ว่า ในการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรให้ประสบความสำเร็จได้นั้น มิได้หมายความว่าผู้ก่อตั้งสหกรณ์จะทำการรวบรวมผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกและดำเนินการเพื่อขอจัดตั้งสหกรณ์จนกระทั่งนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนเท่านั้น แต่การจัดตั้งสหกรณ์นั้น จะต้องให้สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นมาอยู่ในเงื่อนไขที่จะดำเนินธุรกิจเพื่อให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างดี ซึ่งเงื่อนไขที่ถือว่า การจัดตั้งสหกรณ์จะประสบความสำเร็จนั้น กลุ่มผู้จัดตั้งสหกรณ์จะต้องดำเนินการเพื่อให้สถานการณ์ต่างๆ อยู่ในเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ กล่าวคือ

- 1) สมาชิกต้องเห็นด้วยในหลักการสหกรณ์
- 2) สมาชิกเข้าใจและยอมรับในข้อบังคับของสหกรณ์
- 3) สมาชิกให้การสนับสนุนต่อกิจการสหกรณ์
- 4) กิจกรรมทางธุรกิจของสหกรณ์สามารถที่จะให้บริการเพื่อสนองความจำเป็นของสมาชิกได้
- 5) ธุรกิจเพียงพอที่จะคุ้มค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสหกรณ์
- 6) มีทุนเมื่อเริ่มกิจการอย่างเพียงพอ
- 7) มีผู้นำทางสหกรณ์และผู้ที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์

3. การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ

Oknation.net (2550: 1-3) กล่าวถึงการผลิตไม้ดอกไม้ประดับไว้ดังนี้

3.1 ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของไม้ดอกไม้ประดับ

ปัจจุบันไม้ดอกไม้ประดับมีความจำเป็นต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์มากขึ้น ทั้งนี้เพราะมนุษย์มิใช่มีความต้องการเฉพาะปัจจัยสี่เท่านั้น แต่ยังต้องการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เกิดความร่มรื่น สวยงามน่าอยู่ เช่นมีการจัดตกแต่งภูมิทัศน์ การตกแต่งอาคารสถานที่ บ้านพักอาศัย อาคารสำนักงาน โรงแรมสถานที่ต่าง ๆ ให้เกิดความสวยงาม ตลอดจนการนำไม้ดอกไม้ประดับมาใช้ในการจัดตกแต่งโต๊ะอาหารในโรงแรมและภัตตาคารต่าง ๆ จึงเห็นได้ว่า การปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อเป็นการค้า นับวันจะมีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศมากขึ้น และมีมูลค่าของผลิตภัณฑ์สูงเท่าเทียมกับผลผลิตทางการเกษตรสาขาอื่น ๆ ดังนั้นการปลูกไม้ดอกไม้ประดับจึงเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งในการประกอบอาชีพของเกษตรกรที่น่าสนใจ

3.1.1 ความหมายของไม้ดอกไม้ประดับ

(1) *ไม้ดอก* หมายถึง ต้นไม้ที่ปลูกขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากดอก พืชชนิดนี้มีลักษณะดอกสวยงาม มีทั้งต้นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ไม้ทรงพุ่ม และไม้ล้มลุก ซึ่งบางชนิดมีดอกสวยงามมีกลิ่นหอม นิยมปลูกประดับตกแต่งอาคารสถานที่ บ้านพักอาศัย เรียกว่าไม้ดอก เช่น ลิลาวดี ดอกแก้ว พวงชมพู โมกข์พวง เฟื่องฟ้า พยับหมอก มะลิซ้อน มะลิลา จำปี ไผ่เขียน ชวนชม พุดน้ำบุศย์ ฯลฯ เป็นต้น บางชนิดปลูกเพื่อตัดดอก เช่น กุหลาบ เย็บเบอร์ร่า ชิงแดง กล้วยไม้ หน้าวัว เบญจมาศ ดาวเรือง ฯลฯ เป็นต้น

(2) *ไม้ประดับ* หมายถึง ต้นไม้ที่ปลูกขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากรูปร่าง รูปทรง สีกลิ่น ลำต้นและใบ ซึ่งพืชชนิดนี้จะเน้นที่รูปทรง รูปร่าง สีกลิ่น ของลำต้นและใบสวยงามแตกต่างกันไป นิยมปลูกประดับตกแต่งอาคาร บ้านเรือน อาคารสถานที่ โดยปลูกลงดินและหรือปลูกในกระถางก็ได้เพื่อการจัดตกแต่งและพร้อมที่จะขนย้ายสะดวก มีทั้งไม้ยืนต้นที่ปลูกลงดินขนาดใหญ่ ไม้ทรงพุ่ม และไม้ขนาดกลางที่ปลูกลงกระถางสำหรับประดับบริเวณ และไม้ล้มลุกที่ปลูกตามฤดูกาล เช่น ต้นคริสต์มาส ไม้คริสต์มาส ปาล์มประดับชนิดต่าง ๆ ข่อยตัดแต่งทรงพุ่ม เฟื่องฟ้าตัดยอดเป็นรูปทรงสวยงาม มากประดับนานาชนิด

3.1.2 ความสำคัญของไม้ดอกไม้ประดับ

ไม้ดอกไม้ประดับมีความสำคัญ ดังนี้

(1) สามารถทำเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริมได้ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับสามารถสร้างอาชีพหลักให้เกษตรกรได้เป็นอย่างดี และสร้างรายได้ให้แก่ผู้ปลูกปีละจำนวนมาก

(2) ทำให้สภาพแวดล้อมเกิดความร่มรื่นสวยงาม ลดมลพิษในบรรยากาศ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับช่วยสร้างสีสันให้แก่สถานที่ต่าง ๆ เกิดทัศนียภาพและความเพลิดเพลินให้กับบุคคลที่ได้พบเห็นที่ได้อาศัยเป็นที่พักผ่อน

(3) เป็นแหล่งวัตถุดิบทำให้เกิดอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น การปลูกต้นหม่อนเพื่อนำใบมาเลี้ยงตัวไหมและสาวไหมจากปลูกของตัวไหม นำมาทอผ้าไหมเป็นอุตสาหกรรมการทอผ้าไหมที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยจนเป็นที่รู้จักของทั่วโลก อุตสาหกรรมการผลิตน้ำหอมจากดอกไม้ไทยกลิ่นหอมนานาชนิด เช่น ดอกกระดังงาสงขลากลิ่นได้หัวน้ำหอม อุตสาหกรรมเครื่องสำอางจากขมิ้นชัน อุตสาหกรรมด้านยาสมุนไพรรักษาโรค ฯลฯ และตลอดจนอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์จากพืช เช่น ต้นถั่วลิสง ต้นข้าวโพด หรือต้นมันสำปะหลัง เป็นต้น

(4) เกิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เมื่อเกษตรกรได้รวมตัวกันปลูกไม้ดอกไม้ประดับจำนวนมากในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ จะทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเกิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตามฤดูกาล ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้แก่จังหวัดและชุมชนนั้น ๆ

(5) ไม้ดอกไม้ประดับสามารถส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ สร้างรายได้เป็นมูลค่านับพันล้านบาทต่อปี เช่น การส่งออกกล้วยไม้ทั้งต้นและดอก การส่งออกหัวกระเจียว การส่งออกต้นลิ้นมังกร เป็นต้น

(6) ต้นไม้บางชนิดสามารถใช้เป็นแม่พันธุ์ทดลองทางวิทยาศาสตร์ทางการเกษตร ได้แก่ การเพาะเนื้อเยื่อกล้วยไม้ การฉายรังสีดอกเพื่อเป็นการอนุรักษ์พันธุ์แท้เพื่อมิให้มีการผสมข้ามสายพันธุ์ ทำให้เกิดความเจริญทางด้านเทคโนโลยีการเกษตรมากยิ่งขึ้น

3.2 ประเภทของไม้ดอกไม้ประดับ สามารถจำแนกได้ 3 ประเภท คือ

3.2.1 แบ่งตามความต้องการแสงในการเจริญเติบโต แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

(1) *ต้นไม้ในร่ม (Indoor Plants)* เป็นต้นไม้ที่ต้องการความเข้มของแสงต่ำ ควรปลูกในที่ที่มีแสงผ่านรำไร จะทำให้ต้นไม้มีการสังเคราะห์แสงได้ดี ไม่ควรถูกแสงแดดจัด เพราะจะทำให้ใบของต้นไม้เกิดความเสียหายและตายได้ เช่น ต้นเฟิร์นต่าง ๆ สับประรดสี หน้าวัว พืชเนียบ ฯลฯ เป็นต้น

(2) *ต้นไม้กลางแจ้ง (Out Plants)* เป็นต้นไม้ที่ต้องการความเข้มของแสงสูง จึงจะทำให้เกิดขบวนการสังเคราะห์แสงของต้นไม้ได้ดี ต้นไม้ประเภทนี้จึงต้องปลูกกลางแจ้ง ต้องการแสงแดดตลอดวัน ได้แก่ ต้นไม้ประเภทที่มีดอกสีส้มสดสวย เช่น กุหลาบ ดาวเรือง เฟื่องฟ้า ชบา ชวนชม สวนใหญ่จะเป็นพันธุ์ไม้ที่ออกดอกตลอดปี ฯลฯ

3.2.2 *แบ่งตามลักษณะรูปทรงของลำต้นและใบ* ได้แก่ พันธุ์ไม้ที่เน้นความสวยงามที่รูปทรง ลำต้น ทรงพุ่ม ใบ ซึ่งแบ่งตามลักษณะได้ดังนี้

(1) **พันธุ์ไม้ยืนต้น (Tree)** ส่วนมากเป็นพันธุ์ไม้ที่ต้องขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด มีอายุยืนนานหลายปี เช่น

- พันธุ์ไม้ยืนต้นใบเลี้ยงคู่ ได้แก่ ต้นไม้ที่ให้ร่มเงา เช่น นนทรี ประดู่ เหลืองปาริชาติ ทองกวาว เป็นต้น และต้นไม้ยืนต้นที่มีลักษณะพิเศษของลำต้น ใบ หรือทรงพุ่มสวยงาม เช่น ช่อย เฟื่องฟ้าตอสวยงาม บอนไซ ไม้ดัด ไม้แคระ เป็นต้น

- พันธุ์ไม้ยืนต้นใบเลี้ยงเดี่ยว เช่น จันผา ปาล์มชนิดต่างๆ จิ้ง คาลฟ้า อินทผาลัม หมากแดง หมากเขียว หมากเหลือง เป็นต้น

(2) **พันธุ์ไม้ทรงพุ่ม (Shrub)** เป็นพันธุ์ไม้ที่ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการตอน หรือปักชำแล้วสามารถตัดแต่งบังคับทรงพุ่มได้ มี 2 กลุ่ม คือ

- พันธุ์ไม้ชนิดตัดแต่งบังคับทรงพุ่มได้ เช่น ไทรทอง คริสติน่า นีออน แก้วพวง โมกข์ช้อน โมกข์พวง ชาสกเกียน เป็นต้น

- พันธุ์ไม้ชนิดตัดแต่งเพื่อต้องการให้ออกดอกนอกฤดูปกติ จะใช้กับพันธุ์ไม้ที่ต้องการให้ออกดอกนอกฤดูปกติ และต้องการควบคุมความสูงของทรงพุ่ม เช่น เฟื่องฟ้า นีออน แก้วพวง เข็มเชียงใหม่ เป็นต้น

(3) **ไม้กอ** เป็นพันธุ์ไม้ที่ขยายพันธุ์โดยวิธีแยกหัว แยกหน่อ หรือเหง้า เช่น จิงแดง รางทอง เฟิร์นชนิดต่างๆ กำแพงเงิน การะเกด เศรษฐีไซ่ง่อน กาบหอย พลับพลึง เสน่ห์ขุนแผน กาเหว่าลาย เขียวเบอร์ร่า เป็นต้น

(4) **ไม้คลุมดิน** เป็นพันธุ์ไม้ที่มีลำต้นสั้น หรือลำต้นมีลักษณะเลื้อยแผ่คลุมดินได้ดี เช่น ผกากรอง ฟ้ายประดิษฐ์ หลิวไต้หวัน คายตะกั่ว ทับทิมสยาม สาวเชียงใหม่ หัวใจม่วง เป็นต้น

3.2.3 แบ่งตามความสวยงามหรือการใช้ประโยชน์จากส่วนต่างๆ ของพันธุ์ไม้ ซึ่งแบ่งตามลักษณะได้ดังนี้

(1) **พันธุ์ไม้ที่มีโคนต้นหรือรากสวยงาม** ได้แก่ ขวนชม ไทรไต้หวัน โมกข์ ชาสกเกียน แก้วพวง มะลิ หูกระจง เป็นต้น

(2) **พันธุ์ไม้ที่มีลำต้นแปลกและสวยงาม** เช่น ช่อยัด ไม้แคระ (บอนไซ) เป็นต้น

3.3 คุณประโยชน์ของไม้ดอกไม้ประดับ ได้แก่

(1) สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูก

(2) สร้างความร่มรื่นและสร้างความสวยงามเกิดสิ่งแวดล้อมที่ดี

(3) สร้างธุรกิจการค้าด้านการส่งออกไม้ดอกไม้ประดับที่นำเงินตราเข้าประเทศ

- (4) สร้างธุรกิจการผลิตพืชสมุนไพรและส่งออกเป็นอุตสาหกรรมหลายชนิด
- (5) ปรับสภาพสิ่งแวดล้อมในสภาวะโลกร้อนได้
- (6) ช่วยลดมลภาวะที่เป็นพิษในอากาศทำให้อากาศบริสุทธิ์

4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางการตลาด

การตลาด มีผู้ให้ความหมายไว้หลายอย่าง แต่ก็สรุปความได้ตรงกันว่า หมายถึง กิจกรรมการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ โดยอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยน ด้วยเหตุนี้ ภาระหน้าที่ของนักการตลาดจึงต้องเริ่มต้นด้วยการศึกษาความต้องการของมนุษย์ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อน แล้วจึงผลิตสินค้าและ/หรือบริการออกมาเสนอเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์นั้น

Kotler (1998: 3) ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นปรมาจารย์ระดับโลกทางด้าน การตลาด ได้ให้ความหมายของคำว่า การตลาด ไว้ดังนี้

การตลาด หมายถึง กระบวนการทางสังคมและกระบวนการบริหาร ที่ทำให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคล ได้รับสิ่งของที่ต้องการและอยากได้ โดยอาศัยการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่า ขึ้นมา แล้วนำไปแลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่น

วีรยุทธ มาณะศิริรานนท์ (2542: 9-11) ยังได้กล่าวไว้อีกว่า การตลาดเป็นกระบวนการ ทางธุรกิจที่นำเสนอสินค้าและบริการ ไปสู่ผู้บริโภค เพื่อการตัดสินใจใช้จ่ายเงิน เพื่อซื้อสินค้าและ บริการนั้น และในการทำตลาดของสินค้าและบริการทุกประเภท ปัจจัยสำคัญที่ต้องวิเคราะห์และ กำหนดให้ชัดเจน ก็คือ 4 องค์ประกอบสำคัญ (4P's) ที่จะมีผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวทาง การตลาด นั่นก็คือผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด นั่นเอง และ ภายใต้สภาวะแวดล้อมทางสังคมหลากหลายรูปแบบ และ พฤติกรรมการบริโภคแต่ละชุมชนที่ แตกต่างกัน ก็จะเป็นผลให้กระบวนการหรือกิจกรรมทางการตลาดในแต่ละพื้นที่ แต่ละเขต จำเป็นต้อง ได้รับการปรับสภาพให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์การ ธุรกิจ รวมถึงต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนหรือสังคมนั้นๆอีกด้วย

4.2 ทฤษฎีกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix Strategy)

เสรี วงษ์มณฑา (2542: 11) ได้กล่าวถึง ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix) ไว้ว่า หมายถึง การมีสินค้าที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้ ขายในราคา ที่ ผู้บริโภคยอมรับได้ และผู้บริโภคยินดีจ่ายเพราะมองเห็นความคุ้มค่า รวมถึงการมีการจัดจำหน่าย

กระจายสินค้าให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการณ์ซื้อเพื่อให้ความสะดวกแก่ลูกค้า ด้วยความพยายามจงใจให้เกิดความชอบในสินค้าและพฤติกรรมอย่างถูกต้อง

5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ

วิจิตร อาวะกุล (2535) ให้ความหมายว่า ความต้องการของมนุษย์ หมายถึงสภาวะที่บุคคลยังขาดหรือยังไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใด และมีความต้องการที่จะมีหรือให้ได้มาในสิ่งเหล่านั้น ซึ่งสิ่งที่มนุษย์ยังขาดอยู่ยังต้องการมีแต่มีไม่ได้นี้จะเกิดช่องว่าง (Gap) จะเกิดความขัดแย้ง ความไม่ลงรอย ความต้องการนี้หากยังไม่ได้รับการบำบัดให้เป็นที่พอใจ ตามสมควรแล้ว จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้การพัฒนาต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความต้องการของบุคคลเกิดจากสิ่งที่มากระตุ้นเร้าจากภายในร่างกายและภายนอกร่างกาย ซึ่งถ้าเป็นความต้องการทางด้านร่างกาย จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองเพื่อ (การอยู่รอดของชีวิต) ให้เกิดความสมดุลทางด้านร่างกายและจิตใจในอันที่จะดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข

มาสโลว์ (1970) อังใน ระคมจิต เข็มเมือง (2547: 4) ได้เสนอให้เห็นถึงขั้นตอนและแนวคิดโดยอธิบายลำดับขั้นต่าง ๆ ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological need) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อสนองความอยู่รอดของคนเราเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ อันเป็นความต้องการทางสรีระ ได้แก่ ต้องการ น้ำ อาหาร อากาศ และอุณหภูมิที่เหมาะสมกับร่างกาย เป็นต้น จึงจงใจให้เราเสาะแสวงหาอาหารทั้งในแนวทางที่เหมาะสมและในทางมิชอบ

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security) เป็นความต้องการเพื่อให้ตนอยู่รอดอีกระดับหนึ่ง คือ การให้ตนเองมีความปลอดภัยจากอันตราย และโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ความต้องการระดับนี้จึงจงใจให้คนเราหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดและอันตรายแสวงหาแหล่งที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยแสวงหางานที่มั่นคง หาวิธีป้องกันตนเองให้ปราศจากโรคและอันตรายต่างๆ

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging) เป็นความต้องการที่จะมีความผูกพันกับบุคคลอื่น ทั้งในฐานะเป็นเจ้าของผู้อื่นและได้รับรักจากผู้อื่น เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการรวมกลุ่ม จึงต้องการการมีส่วนร่วมในกลุ่มและต้องการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ทำให้จงใจให้คนเราสร้างครอบครัวเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคม ชมรม และสโมสรต่างๆ

ขั้นที่ 4 ความต้องการได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self esteem) ความต้องการขั้นนี้ เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ต้องการให้คนอื่น ๆ ยกย่องชมเชยและให้เกียรติยอมรับให้คุณค่าของเรา

จึงจงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมต่างๆ อาทิ เช่น การทำกิจกรรมเพื่อสังคม อาสาสมัคร หรือพยายามเพียรฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อให้ได้รับการยกย่องหรือแม้แต่บางคนมีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยอวดมั่งมี เพื่อให้บุคคลนับถือเป็นต้น

ขั้นที่ 5 ความต้องการประจักษ์ตน (Self-actualization) ลักษณะความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการขั้นสูงสุดที่บุคคลพยายามกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์ศักยภาพของตน เป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง โดยสิ่งที่ได้รับจะเป็นความพอใจและภูมิใจที่ได้กระทำในสิ่งต่าง ๆ ที่เต็มความสามารถและเหมาะสมกับตนเอง จึงถือว่าการค้นพบตัวเองและความสุขที่แท้จริงเป็นที่ต้องการสูงสุดของมนุษย์

6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

6.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

กรรณิกา ชมดี (2524 อ้างใน พรรณพิมล พุฒคำ 2546: 9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือของประชาชน ไม่ว่าจะปกป้องบุคคล หรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกัน และเข้ามาร่วมกันรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยการกระทำผ่านกลุ่ม หรือองค์การให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 อ้างใน พรรณพิมล พุฒคำ 2546: 9) ได้อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง และการที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว จำเป็นที่จะต้องรับประกันว่าทุกคนต่างก็ปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับจากผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันจะต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและการชี้แนะที่ถูกต้อง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 อ้างใน พรรณพิมล พุฒคำ 2546: 10) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และ อารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดหมายของกลุ่มนั้น กับทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบกับกลุ่มด้วย

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2527 อ้างใน พรรณพิมล พุฒคำ 2546: 10) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงการเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทุก

ขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการมากที่สุดนั้น จะได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการแท้จริงและมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน และผู้มีส่วนร่วมจะต้องมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการนั้นด้วย

United Nations (1981: 5) ได้สรุปถึงความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน และของสังคมที่มีอาณาเขตกว้างกว่า ได้เข้ามาช่วยเหลือ และเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมการพัฒนา รวมถึง การได้รับประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค

White (1982: 18) สรุปคำจำกัดความของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ มิติที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไร และอย่างไร มิติที่สอง การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา การลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ มิติที่สาม การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

จากความหมายต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น การมีส่วนร่วมตามความหมายของผู้ศึกษา หมายถึง ความร่วมมือร่วมใจของคนหรือกลุ่มคนในด้านต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบมาถึงตนเอง ทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจแก้ปัญหา การร่วมมือในกิจกรรมเพื่อนำมาสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

6.2 ลักษณะรูปแบบของการมีส่วนร่วม

ไพรัตน์ เตะระรินทร์ (2527 อ้างใน พรรณพิมล พุฒคำ 2546: 11) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

- ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมตลอดจนความต้องการของชุมชน
- ร่วมคิดและสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและคิปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
- ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือกิจกรรมเพื่อขจัดและแก้ปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
- ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม
- ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- ร่วมลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง
- ร่วมปฏิบัติตามนโยบายและแผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย

- ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้
ทำไว้โดยเอกชน และรัฐบาล ให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

ปรัชญา เวชสารัชช์ (2528 อ้างใน พรรณพิมล พุฒคำ 2546: 11) ได้กล่าวถึง
ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

- ร่วมแสดงความคิดเห็น
- ร่วมสละทรัพยากรวัสดุ
- ร่วมสละแรงงาน
- การมีส่วนร่วมติดตามผล
- การมีส่วนร่วมบำรุงรักษา

วิไลพร สมบูรณ์ชัย (2534 อ้างใน พรรณพิมล พุฒคำ 2546: 12) ได้สรุปลักษณะ
การมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

- การมีส่วนร่วมปรึกษาปัญหา
- การมีส่วนร่วมวางแผน
- การมีส่วนร่วมปฏิบัติงาน
- การมีส่วนร่วมติดตามผล
- การมีส่วนร่วมบำรุงรักษา

สมศักดิ์ สุขบาง (2538 อ้างใน พรรณพิมล พุฒคำ 2546: 13) ได้สรุปรูปแบบการ
มีส่วนร่วมออกเป็น 9 รูปแบบ คือ

- การมีส่วนร่วมประชุม
- การมีส่วนร่วมออกเงิน
- การมีส่วนร่วมออกแรง
- การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์
- การมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์
- การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
- การมีส่วนร่วมชักชวน
- การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
- การมีส่วนร่วมเป็นผู้ประสานงาน

สำหรับแนวคิดของผู้ศึกษา รูปแบบการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ
คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

6.3 เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 อ้างใน พรรณพิมล พุฒคำ 2546: 15) กล่าวถึงเงื่อนไขการมีส่วนร่วมอย่างน้อย 3 ประการ คือ

- ประชาชนต้องมีอิสระที่จะมีส่วนร่วม
- ประชาชนต้องมีความสามารถที่จะมีส่วนร่วม
- ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

นอกจากนี้ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- ประชาชนจะต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมทำกิจกรรม การมีส่วนร่วมไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

- ประชาชนต้องไม่เสียค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมมากเกินไปที่เขาประเมิน

ผลตอบแทนที่ได้รับ

- ประชาชนต้องมีความสนใจที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมนั้น
- ประชาชนต้องสามารถสื่อสารเข้าใจกันทั้งสองฝ่าย
- ประชาชนต้องไม่รู้สึกกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานภาพทางสังคมหากจะมีส่วนร่วม

สำหรับเงื่อนไขการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของผู้ศึกษา สรุปได้ 3 เงื่อนไขหลัก คือ

ต้องมีความสามารถที่จะมีส่วนร่วม ต้องมีความสมัครใจที่จะมีส่วนร่วม และต้องมีความสนใจในกิจกรรมที่จะมีส่วนร่วม

6.4 วิธีการและเทคนิคการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

United Nations (1977: 12) ได้กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย

- การส่งเสริมสนับสนุนเทคโนโลยีในระดับท้องถิ่น
- การจัดเตรียมเครื่องมือหรือวิธีการกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนสามารถค้นพบวิธี

แก้ปัญหาเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานของตนเอง

- การใช้ประโยชน์จากขนบธรรมเนียมประเพณีของการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

- การใช้ประโยชน์จากค่านิยมทางวัฒนธรรม และสื่อมวลชน เช่น คติความเชื่อของชุมชน เป็นต้น เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแสดงออกในตนเอง และเกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกัน

- การทำงานโดยอาศัยกลุ่มที่มีความสนใจที่หลากหลาย หรือองค์การที่มีกิจกรรมต่าง ๆ ตามกลุ่มอายุ เช่น เด็ก วัยรุ่น ผู้ปกครอง เกษตรกร เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์ที่สุด

- การเสริมสร้างการสนับสนุนซึ่งกันและกันโดยกลุ่มครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ
- การทำงานโดยอาศัยกลุ่มแกนนำ เช่น อาจารย์ นักศึกษา นักการเมือง ผู้นำทางศาสนา เป็นต้น
- การสนับสนุนให้ประชาชนนำเสนอความคิดใหม่ ๆ โดยอาศัยการเปิดช่องทางต่าง ๆ เช่น ด้านสื่อสารมวลชน ด้านการศึกษา และควรทำให้ช่องทางการรับรู้ของประชาชนมีความชัดเจนเข้าใจดีขึ้น

7. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ

7.1 ทฤษฎีการยอมรับ

Rogers and Shoumarker (1971) อ้างใน บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2540: 212 – 213) กล่าวถึงกระบวนการยอมรับ (Adoption Process) ว่าเป็นกระบวนการทางจิตใจของบุคคลตัดสินใจยอมรับไปปฏิบัติ กระบวนการนี้มีลักษณะคล้ายกับการเรียนรู้และการตัดสินใจ (Learning and decision making) โดยได้แบ่งกระบวนการยอมรับ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเริ่มรู้หรือรับรู้ (Awareness) เป็นขั้นแรกที่บุคคลเริ่มรู้เกี่ยวกับเรื่องใหม่หรือความคิดใหม่ แต่ขาดรายละเอียด การรับรู้อาจเกิดขึ้นโดยบังเอิญด้วยการพบเห็นด้วยตนเอง หรือโดยการเผยแพร่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลหรือเอกชน

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสู่ความสนใจ (Interest) เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มมีความสนใจในแนวความคิดใหม่ จึงพยายามเฝ้าหาความรู้ในรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อพิจารณาแยกแยะความเป็นไปได้ ประโยชน์และความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นไตร่ตรอง (Evaluation) เป็นขั้นที่บุคคลศึกษารายละเอียดแนวความคิดใหม่ แล้วคิดเปรียบเทียบกับงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันว่า ถ้ารับเอาแนวความคิดใหม่มาปฏิบัติจะเกิดผลดี หรือไม่อย่างไรบ้าง ในขณะนี้และในอนาคต ควรหรือไม่ที่จะทดลองดูก่อน หากรู้สึกว่ามีผลดีมากกว่าจะตัดสินใจทดลองดูเพื่อให้เกิดความแน่ใจก่อนที่จะรับไปปฏิบัติจริง ๆ

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นทดลองทำ (Trial) เป็นขั้นที่บุคคลทดลองทำตามแนวความคิดใหม่โดยทำการทดลองแต่เพียงเล็กน้อย เพื่อดูว่าจะเข้ากันหรือไม่กับสภาวะการณ์ในปัจจุบันของตน และผลจะออกมาตามที่คาดคิดไว้หรือไม่ ในขั้นนี้บุคคลจะแสวงหาข่าวสารที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับแนวความคิดใหม่นั้น ซึ่งผลจากการทดลองจะมีความสำคัญยิ่งต่อการตัดสินใจ ที่จะปฏิเสธหรือยอมรับต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 ช้ันนำไปปฏิบัติหรือยอมรับ (Adoption) เป็นขั้นที่บุคคลตัดสินใจรับแนวคิดใหม่ไปปฏิบัติอย่างเต็มที่ หลังจากที่ได้ทดลองปฏิบัติและทราบผลเป็นที่พอใจแล้ว

7.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ

ดิเรก ฤกษ์ห่วย (2542: 57-61) กล่าวถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีหรือการปฏิวัติทางการเกษตรว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ดังนี้

7.2.1 ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขหรือสภาวะการณ์โดยทั่วไป อันประกอบด้วย

(1) *สภาพทางเศรษฐกิจ* มีผลต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน เกษตรกรหรือบุคคลที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต จะมีแนวโน้มยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่ง่ายกว่า และเร็วกว่าผู้ที่มีปัจจัยการผลิตน้อยกว่า เช่นเกษตรกรที่ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินมากกว่าเกษตรกรที่ทำกินในที่ดินมากกว่าเกษตรกรที่มีรายได้มากกว่า จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าและเร็วกว่าเกษตรกรที่มีปัจจัยเหล่านี้น้อยกว่า

(2) *สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม* มีส่วนเกี่ยวข้องกับอัตราการยอมรับเร็วหรือช้า เช่น บุคคลที่อยู่ในชุมชนที่รักษานขนบธรรมเนียมประเพณีเก่า ๆ อย่างเคร่งครัด มากกว่ามีลักษณะการแบ่งชนชั้นทางสังคมอย่างเด่นชัดกว่า มีค่านิยมและความเชื่อเกี่ยวกับกิจกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงมากกว่า ทำให้เกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่ช้าลงและน้อยลงด้วย

(3) *สภาพทางภูมิศาสตร์* มีส่วนเกี่ยวข้องกับการยอมรับการเปลี่ยนแปลง คือ ท้องที่ใดมีสภาพภูมิศาสตร์ที่สามารถติดต่อกับท้องที่อื่น ๆ โดยเฉพาะท้องที่เจริญทางด้านเทคโนโลยีได้มากกว่า ไม่ว่าจะเป็นการคมนาคมที่สะดวกหรือมีทรัพยากรที่เป็นปัจจัยการผลิตมากกว่า จะมีผลทำให้เกิดแนวโน้มของการยอมรับมากกว่าและเร็วกว่า

7.2.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง

(1) *บุคคลเป้าหมาย (Target Person)* หรือผู้รับการเปลี่ยนแปลง (Client) พื้นฐานของเกษตรกรเองเป็นส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคนิคหรือวิทยาการใหม่ ๆ ได้แก่

1) *พื้นฐานทางสังคม* จากการวิจัยพบว่า เพศหญิงยอมรับการเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าเพศชาย ผู้มีระดับการศึกษาและประสบการณ์สูงกว่าจะยอมรับเร็วกว่า ผู้ที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ หรือผู้นำมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าและมีความถี่ในการรับฟังข่าวสารมากกว่า หรือมีการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนบ้านในเรื่องการประกอบอาชีพมากกว่า จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงในระดับที่รวดเร็วกว่าและมากกว่า และบุคคลที่อยู่ในอายุวัยรุ่นหรืออายุน้อยยอมรับเร็วที่สุดและช้าลงไปตามลำดับเมื่ออายุมากขึ้น

2) *พื้นฐานทางเศรษฐกิจ* จากการวิจัยพบว่าเกษตรกรที่มีลักษณะต่อไปนี้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่า จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เร็วกว่า และปริมาณที่มากกว่า

ได้แก่ การถือครองที่ดินจำนวนมาก การทำกินในที่ดินที่มีเนื้อที่มากกว่า การประกอบอาชีพในลักษณะที่เป็นการค้ามากกว่า การมีรายได้ มากกว่า การมีทรัพยากรที่จำเป็นในการผลิตมากกว่าการมีเครื่องมือที่จำเป็นในการผลิตมากกว่า และการมีโอกาสได้รับสินเชื่อที่มีปริมาณที่มากกว่าและดอกเบี้ยถูกสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบให้เกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้เร็วกว่าและมากกว่า

3) *พื้นฐานการติดต่อสื่อสารของเกษตรกร* การติดต่อสื่อสารที่จำเป็นอย่างยิ่งคือ ประสิทธิภาพในการรับฟังข่าวสาร ได้แก่ การอ่าน การฟัง รวมทั้งความคิดที่มีเหตุผลในขณะเดียวกันยังมีความสามารถในการพูด การเขียน สิ่งเหล่านี้มีส่วนช่วยเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างตัวเองและเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

4) *พื้นฐานเรื่องอื่น ๆ* เช่น เกษตรกรมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) มีความพร้อมทางจิตใจและ/หรือมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องมากกว่าและ/หรือ มีทัศนคติที่ดีต่อหน้าที่หรือผู้นำการเปลี่ยนแปลงและ/หรือมีทัศนคติที่ดีต่อเทคโนโลยีที่นำมาเพื่อการเปลี่ยนแปลง มีความสนใจปัญหาและความต้องการของตนเองและกิจกรรมอาชีพของเพื่อนบ้าน และมีความสามารถในการจัดการเกษตรกรที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมีมากกว่า มีแนวโน้มที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่มากกว่า และรวดเร็วกว่าตามลำดับ

(2) *ปัจจัยเนื่องมาจากนวัตกรรม (Innovation) หรือ เทคโนโลยีที่จะนำไปเปลี่ยนแปลงเองได้แก่*

1) *ต้นทุนและกำไร (Cost & Profit)* ถ้าเทคโนโลยีลงทุนน้อยที่สุด กำไรมากที่สุด การยอมรับก็สูงกว่าเร็วกว่ากำไรนั้นนอกจากจะหมายถึงเงินที่ได้รับ ยังรวมถึงกำไรที่เกิดจากการใช้ประโยชน์และความมีหน้ามีตา (Utility & Prestige) ด้วย

2) *ความสอดคล้องและความเหมาะสมกับสิ่งที่มีอยู่ในชุมชน (Similar & Fit)* ความสอดคล้องเหมาะสมนี้ เป็นเรื่องของการที่ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อของคนในชุมชนนอกจากนี้ยังเป็นเรื่องของความสอดคล้องและความเหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพของทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนด้วย

3) *สามารถนำไปปฏิบัติได้และเข้าใจง่าย (Practical & Understood)* คือ ต้องไม่เป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อนและไม่มีความยุ่งยากเกินไป

4) *สามารถเห็นว่าปฏิบัติได้ผลมาแล้ว (Visibility)* คือ ถ้าเห็นว่าเกิดผลดีมาก่อนแล้วจะปฏิบัติตามหรือยอมรับได้ง่ายและเร็วกว่า

5) *สามารถแบ่งแยกขั้นตอนหรือแยกเป็นเรื่อง ๆ ได้ (Divisibility)*

6) *ใช้เวลาน้อยหรือประหยัดเวลา (Time & Saving)*

7) เป็นการตัดสินใจของกลุ่ม (Group Decision) เพราะกลุ่มมีอิทธิพลในการที่จะวางกฎเกณฑ์บางอย่างที่สมาชิกต้องปฏิบัติตาม

ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทั้งหมดนี้ ถ้ามีครบมากที่สุด การยอมรับนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรจะรับได้เร็วกว่าและปริมาณมากกว่า และการที่นวัตกรรมที่นำมาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจะสามารถแพร่กระจาย (Diffusion) ไปรวดเร็วกว่าไหนมีข้อที่ควรพิจารณานำมาเกี่ยวข้อง คือ

- นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีนั้น เมื่อนำไปใช้แล้วเกิดผลประโยชน์ทางการเพิ่มรายได้ หรือผลประโยชน์อื่นมากน้อยเพียงใด ถ้ามากก็แพร่กระจายเร็ว
- ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นให้ผลตอบแทนหลังจากปฏิบัติแล้ว ถ้าให้ผลตอบแทนในระยะสั้นเทคโนโลยีนั้นก็แพร่กระจายไปเร็ว
- การคมนาคม เช่น ถนนหนทาง ขอบข่ายการติดต่อสื่อสารกว้างขวาง แพร่หลายถ้ามากจะกระจายได้เร็ว
- ลักษณะของความสอดคล้องหรือ ขัดแย้งกับสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน หนึ่ง ๆ ถ้าไม่มีความขัดแย้งกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรมของชุมชนส่วนใหญ่ เทคโนโลยีนั้นจะแพร่กระจายได้เร็ว
- วัตถุประสงค์ในการผลิตของเกษตรกร ถ้าเป็นการผลิตเพื่อการค้ามากกว่าเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเทคโนโลยีนั้นจะแพร่กระจายได้เร็วกว่า
- มีสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่มีอัตราดอกเบี้ยราคาถูกบริการแค่นั้น ถ้ามีมากการแพร่กระจายเทคโนโลยีก็มีมากกว่า

ดิเรก ฤกษ์หรัย (2542: 65-66) สรุปว่า การที่เกษตรกรไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี อาจเป็นเพราะ 3 สาเหตุ ได้แก่ (1) การละเลยไม่เอาใจใส่ (Ignorance) คือไม่รู้ว่าจะอะไรที่จะสามารถทำได้ในเรื่องใหม่ ๆ เพราะรู้อยู่แต่ของเก่า ๆ (2) ขาดความสามารถที่จะประกอบการ (Inability) คือรู้ว่าจะทำอะไรแต่ไม่มีเงินหรือเหตุผลอื่น และ (3) ขาดความตั้งใจ (Unwillingness) คือ รู้ว่าจะทำอะไร และมีความพร้อมความสามารถทำได้ แต่เขาไม่ต้องการที่จะทำ

8. แนวคิดทฤษฎีในการจัดการองค์การ

8.1 แนวคิดทั่วไปในการจัดการองค์การ

โอภาวดี เจ็มทอง (2550: 2-5) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดองค์การ ไว้ว่า การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดแบ่งสายงานและกำหนดขอบเขตโดยมีการแบ่งงานกันตามความสามารถเฉพาะทาง รวมทั้งการกำหนดขอบข่ายและทิศทางของการติดต่อสื่อสาร ภายในและภายนอกองค์การ เพื่อให้องค์การสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายสุดท้ายขององค์การ

โดยทั่วไปแล้วองค์การต่าง ๆ หรือแม้แต่องค์กรสหกรณ์ก็ตาม ที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นมา ก็เพื่อใช้เป็นกลไก เครื่องมือ ในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การ แต่ลำพังการจัดตั้งขึ้นมา นั้น ไม่ได้ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้ การจะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้นั้น ต้องมีการจัดการองค์การ คือ แบ่งงาน กำหนดสายงาน ขอบเขตงาน และขอบข่ายการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ภายในองค์การ

เฮนรี มินซ์เบอร์ก (1983 อ้างใน โอภาวดี เจ็มทอง 2550: 2-5) ได้นิยามการจัดการองค์การไว้ว่า การจัดการองค์การหรือ organizing เป็นองค์รวมของกิจกรรมชุดหนึ่ง ซึ่งมีการแบ่งขอบเขตงานที่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญเฉพาะอย่างออกเป็นหน้าที่ที่ชัดเจน และต้องมีการประสานงานกันระหว่างหน้าที่ต่าง ๆ เหล่านี้

จากนิยามข้างต้น จะเห็นได้ว่า มินซ์เบอร์ก มองการจัดการองค์การ ว่าประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ และจำเป็น 2 ประการ คือ ประการแรกต้องมีการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะทาง และประการที่สอง ความสำเร็จของงานจะเกิดขึ้นได้ด้วยระบบการประสานงานที่ดีระหว่างหน้าที่งานที่เฉพาะเจาะจงเหล่านั้น และมินซ์เบิร์กยังมีความเห็นอีกด้วยว่า ระบบการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ อาจเกิดขึ้นได้ด้วยกลไกที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. การปรับตัวเข้าหากัน (Manual Adjustment) กล่าวคือ ในองค์การที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก มีกลไกของการปรับตัวเข้าหากันแบบง่าย ๆ โดยผ่านกระบวนการติดต่อสื่อสาร แบบไม่เป็นทางการ เช่น การทำบันทึกช่วยจำถึงกัน หรืออาจเป็นการโทรศัพท์หรือ โดยไม่จำเป็นต้องทำบันทึกอย่างเป็นทางการ

2. การบังคับบัญชาตามสายงาน (Direct Supervision) คือ กลไกประสานงานที่มีการแนะนำ นิเทศ และควบคุมงาน โดยลดหลั่นกันลงตามสายการบังคับบัญชา

3. การตั้งมาตรฐานกระบวนการทำงาน (Standardization of Work Process) คือ กลไกประสานงานที่มีการตั้งมาตรฐานที่ชัดเจนขึ้นมาในทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงานนั้น ๆ

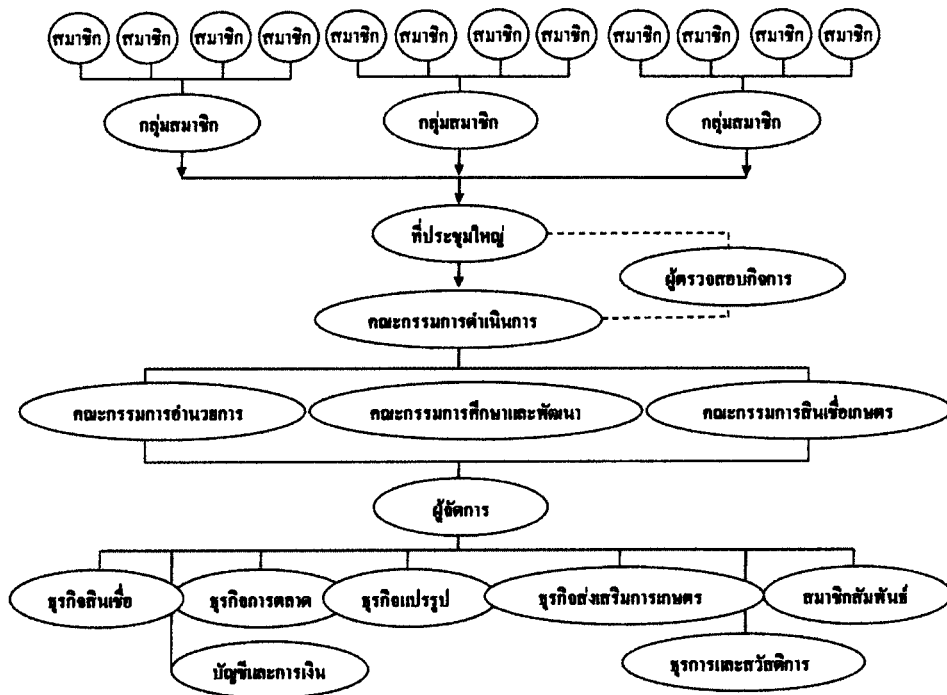
มาเป็นเครื่องมือในการประสานงาน เช่น มีการกำหนดวันที่จะส่งมอบงานจากฝ่ายถึงฝ่ายไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นอย่างน้อยที่สุดภายในกี่วัน เป็นต้น

4. การตั้งมาตรฐานผลงาน (Standardization of Output) คือ กลไกการประสานงานที่ใช้การตั้งมาตรฐานเป็นเครื่องมือ ใช้ในงานที่สามารถระบุมาตรฐานผลงานได้ชัดเจน

5. การตั้งมาตรฐานทักษะในการทำงาน (Standardization of Work Skill) คือ กลไกการประสานงานที่ใช้มาตรฐานความชำนาญงาน หรือทักษะในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือ เช่น การส่งผู้ชำนาญการในการตีราคาผลผลิตออกไปรวบรวมผลผลิต/สินค้าเกษตรจำนวนหนึ่งจากท้องที่ที่สามารถกำหนดมาตรฐานความชำนาญงานได้ว่า ต้องใช้เวลากี่วันหลังการเก็บเกี่ยวของเกษตรกร

8.2 การจัดองค์การของสหกรณ์การเกษตรระดับปฐม

โอภาวดี เข็มทอง (2550: 2-18) ได้กล่าวถึง การจัดองค์การของสหกรณ์การเกษตรระดับปฐม ไว้ว่า สหกรณ์การเกษตรระดับปฐมมักจัดรูปองค์การดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 โครงสร้างการจัดองค์การของสหกรณ์การเกษตรระดับปฐม

จากภาพที่ 2.4 จะเห็นได้ว่า สมาชิกเป็นผู้มีความสำคัญที่สุดในขบวนการสหกรณ์ จึงต้องอยู่ระดับบนสุดในโครงสร้าง สหกรณ์การเกษตรนั้นบริหารงานโดยให้สมาชิกรวมตัวกันเป็น

กลุ่มสมาชิก ซึ่งก็มักจะอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน จากนั้นจึงเลือกผู้แทนจากกลุ่มสมาชิกเข้ามาเป็นตัวแทนในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี สำหรับสหกรณ์การเกษตรที่มีจำนวนสมาชิกไม่มากนัก ที่ประชุมใหญ่ก็เป็นี่ประชุมสมาชิกทุกคน ที่ประชุมใหญ่ก็มีอำนาจในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการเข้ามาบริหารงานสหกรณ์แทนตน นอกจากนั้นก็ยังมีอำนาจหน้าที่ในการติดตามงาน กำกับดูแล และอนุมัติแผนงานในปีต่อ ๆ ไป รวมทั้งเลือกผู้ตรวจสอบกิจการขึ้นมาทำหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์แทนตน คณะกรรมการดำเนินการที่ได้รับเลือกจากที่ประชุมใหญ่ ก็จะทำหน้าที่บริหารงานโดยการวางแผนนโยบาย จัดทำแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ แผนงานประจำปี และจัดหาบุคลากรเข้ามาทำงาน ในการทำงานของคณะกรรมการดำเนินการนั้น ก็จะมีการแบ่งงานกันทำตามความถนัด โดยอาจแบ่งเป็น 3 กลุ่มงาน คือ กรรมการอำนวยการ กรรมการศึกษาและพัฒนา และกรรมการสินเชื่อการเกษตร

จากนั้นฝ่ายปฏิบัติงานของสหกรณ์ก็จะได้แก่ ผู้จัดการ และทีมงานเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ซึ่งอาจแบ่งเป็นฝ่ายตามความจำเป็นของงานและธุรกิจของสหกรณ์ โดยทั่วไปก็ต้องมีฝ่ายสินเชื่อ ฝ่ายการตลาด ฝ่ายแปรรูป ฝ่ายส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบัญชี ฝ่ายธุรการและสวัสดิการ ฝ่ายสมาชิกสัมพันธ์ ในสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กอาจรวมฝ่ายสินเชื่อกับฝ่ายส่งเสริมฯ เข้าด้วยกัน เพราะฝ่ายส่งเสริมนั้น นอกจากจะทำหน้าที่ในการส่งเสริมการเกษตรแล้ว ยังต้องทำหน้าที่กำกับแนะนำสินเชื่อด้วย มิฉะนั้นการปล่อยสินเชื่อให้แก่สมาชิกอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ในทางกลับกันในสหกรณ์ขนาดใหญ่ อาจมีฝ่ายอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ฝ่ายปรับปรุงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ และยังมีผู้ช่วยผู้จัดการอีก 1 หรือ 2 คน เพื่อช่วยกระจายงานจากผู้จัดการไปบ้าง มิฉะนั้นอาจทำให้งานเสียหายได้

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ญาดา จูผ่อง (2540: 15) ได้ศึกษาเรื่อง “ การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินในการ จัดตั้ง โรงงานผลิตนมพร้อมดื่ม พาสเจอร์ไรส์ของสหกรณ์โคนมชัยบาดาล จำกัด จังหวัดลพบุรี”

โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนทัศนคติของสมาชิกสหกรณ์ โคนมแห่งนี้ ในการจัดตั้งโรงงานผลิตนมพร้อมดื่มพาสเจอร์ไรส์ ผลการวิจัยพบว่า ผลตอบแทนทางการเงินในการจัดตั้ง โรงงานผลิตนมพร้อมดื่มพาสเจอร์ไรส์คิดลด ณ อัตราร้อยละ 12 ได้มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 19,720,980.00 บาท อัตราผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายเท่ากับร้อยละ 1.10 ผลตอบแทนของโครงการเท่ากับร้อยละ 37.77 และระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2 ปี

10 เดือน การวิเคราะห์ความไวของโครงการให้ผลตอบแทนที่สามารถยอมรับได้ และเพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพเลี้ยง ไก่ของเกษตรกรในเขตพื้นที่ใกล้เคียงด้วย จึงควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง โรงงานผลิตนมพร้อมดื่มพาสเจอร์ไรส์ของสหกรณ์โคนมชัยบาดาล จำกัด

สุไร ดวงหิรัญโชติ (2548: 39) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาทัศนคติของข้าราชการ กระทรวงการต่างประเทศต่อการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาถึง ทัศนคติและเพื่อเสนอแนวทางในการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ในกระทรวงการต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 244 คน หรือร้อยละ 93.85 ของจำนวนตัวอย่างที่ถูกเลือก ต้องการให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงการต่างประเทศ ขึ้นโดยพิจารณาว่าสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นระบบสวัสดิการหนึ่งที่ทุกหน่วยราชการจำเป็นต้องมี ทำให้ข้าราชการมีทางเลือกทางการเงินมากขึ้น และให้ดอกเบี้ยเงินฝากที่สูง นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าควรให้มีการจัดอบรมเพื่อให้ทราบถึงระบบงานของสหกรณ์ออมทรัพย์

ไพบุลย์ สุทรสุภา (2541: 13) ศึกษาเรื่อง ความเป็นไปได้ในการสร้างความเข้มแข็ง ของสหกรณ์เชิงบริหารและการถ่ายทอดเทคโนโลยีของสหกรณ์การเกษตรไชยปราการ จำกัด และ สหกรณ์โคนมแม่ใจ จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สหกรณ์ทั้งสองแห่งยังมีจุดอ่อนและประสบ ปัญหาอุปสรรคมากมาย อาทิเช่น ขาดผู้จัดการสหกรณ์ ขาดบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ขาด การสร้างคนรุ่นใหม่เข้ามาทำงาน สมาชิกขาดความรู้และเทคโนโลยีการจัดการฟาร์ม สมาชิกตั้ง ฟาร์มอยู่อย่างกระจัดกระจายเกินไป เป็นต้น แต่ยังมีความเป็นไปได้ในการสร้างความเข้มแข็งของ สหกรณ์เชิงบริหารและการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพราะสหกรณ์มีจุดแข็งและ โอกาส กล่าวคือ มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานราชการเป็นอย่างดี คณะกรรมการดำเนินการมีความซื่อสัตย์สุจริตและ เสียสละในการทำงาน สมาชิกให้ความสนใจในการเปลี่ยนแปลงในสิ่งใหม่ โดยเฉพาะในด้านการ เข้ารับการฝึกอบรมในหลักการและวิธีการสหกรณ์ เพื่อที่จะกระตุ้นให้สมาชิกสหกรณ์สามารถสร้าง วิสัยทัศน์ร่วมและกำหนดแผนในการดำเนินงานและร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานของสหกรณ์ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

อัมพน ห่อนาค และคณะ (2542: 11) ศึกษาเรื่อง ปัญหาที่สำคัญที่เกิดขึ้นในการ ดำเนินงานพัฒนาสหกรณ์ขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ปัญหาการจัดฝึกอบรมที่ไม่ใช่หลักสูตรเฉพาะสำหรับคณะกรรมการดำเนินการ โดยตรง จึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจใน การทำงาน มีการลัดขั้นตอนในการปฏิบัติโดยไม่มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของ สหกรณ์ รวมทั้งการขาดการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม ปัญหาการสนับสนุนเงินทุน หมุนเวียนเนื่องจากสหกรณ์บางแห่งได้นำเงินทุนหมุนเวียนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของโครงการที่ ขอกู้ยืม ทำให้ไม่มีรายได้ส่งคืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ ส่งผลทำให้ไม่ได้รับเงินกู้คืนในปีถัดไป

ปัญหาการจัดจ้างพนักงานสหกรณ์เนื่องจากการคำนึงถึงพรรคพวกญาติพี่น้องมากกว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รวมถึงข้อจำกัดในเรื่องค่าตอบแทน ทำให้พนักงานสหกรณ์ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานในสหกรณ์และจากปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจส่งผลให้สหกรณ์ไม่สามารถขยายธุรกิจเพิ่มขึ้นได้อีก

ประสิทธิ์ มุสิกะเจริญ (2549: 4) ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง การจัดตั้งสหกรณ์ การเกษตรในจังหวัดขอนแก่น สรุปได้ว่า ปัญหาในการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร ได้แก่ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนรวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ทำได้น้อยและอยู่ในวงจำกัด เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะ ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และไม่มียงบประมาณในการประชาสัมพันธ์เชิงรุก การรวบรวมกลุ่มบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการชักชวนของแกนนำที่ต้องการจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนตามนโยบายของรัฐบาล การให้การศึกษอบรมยังใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบเดิมคือการบรรยายทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเบื่อหน่ายไม่สามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินการของคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มีข้อผิดพลาดของเอกสารการรับจดทะเบียน และการจัดทำแผนการดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ ของคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ไม่ได้คำนึงถึงความเป็นไปได้ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ การเข้าไปแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งใหม่ยังขาดความใกล้ชิดและขาดความถี่ในการเข้าไปแนะนำส่งเสริม และได้ให้ข้อเสนอแนะว่าก่อนที่จะมีการจัดตั้งสหกรณ์ควรมีการส่งเสริมให้เกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อทดลองทำกิจกรรมในรูปแบบสหกรณ์ก่อนที่จะดำเนินการขอจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ ควรมีการให้การศึกษอบรมแก่ผู้ที่ขอจัดตั้งสหกรณ์ในรูปแบบของการฝึกอบรมในงาน (on the job training) เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการมีการเรียนรู้งานสหกรณ์โดยการสังเกตการทำงานเพื่อให้มีความชำนาญและมีการลงมือปฏิบัติจริง และเมื่อมีการรับจดทะเบียนสหกรณ์แล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควรเข้าไปให้คำแนะนำส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างใกล้ชิด

ประสิทธิ์ มุสิกะเจริญ (2549: 7) ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง การส่งเสริมสหกรณ์ การเกษตรดำเนินการได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่จดทะเบียน สรุปได้ว่า สหกรณ์การเกษตรที่ได้รับการจัดตั้งในจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในหลายๆ ด้าน คือ

1. ผู้นำในการจัดตั้ง คือ คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย ไม่เข้าใจถึงแก่นแท้ของอุดมการณ์และหลักการสหกรณ์ จึงจำเป็นต้องให้การศึกษอบรม เพื่อให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์และสมาชิกมีความเข้าใจในอุดมการณ์และหลักการสหกรณ์ เพื่อที่จะสามารถนำหลักการสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

2. สหกรณ์การเกษตรเมื่อได้รับการจัดตั้งแล้ว สมาชิกสหกรณ์ขาดจิตสำนึกในความ

เป็นเจ้าของสหกรณ์ ทำให้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์น้อย

3. เงินทุนในการดำเนินงานของสหกรณ์มีน้อย เนื่องจากสมาชิกที่รวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรมีฐานะไม่ดี ส่วนใหญ่ในระยะแรกตั้งจะมีสมาชิกประมาณ 100 คน มีหุ้นเป็นเงินประมาณ 50,000-100,000 บาท ซึ่งทำให้ไม่เพียงพอที่จะให้สมาชิกกู้ยืมและดำเนินธุรกิจอื่นๆ จึงจำเป็นต้องมีแหล่งเงินทุนจากภายนอกให้สหกรณ์กู้ยืม

4. สหกรณ์การเกษตรเป็นองค์กรทางธุรกิจที่จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ แต่สหกรณ์ที่ได้รับการจดทะเบียนใหม่ยังไม่มีเงินทุนที่จะจัดจ้างเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ทำให้เกิดปัญหาเพราะคณะกรรมการดำเนินการยังขาดความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการ

5. สหกรณ์การเกษตรที่ได้รับการจดทะเบียนใหม่ยังขาดความพร้อมในหลายๆ ด้าน จำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องให้ความช่วยเหลืออย่างจริงจังและต่อเนื่อง สำหรับข้อเสนอแนะมีดังนี้ คือ

5.1 ควรให้มีการศึกษาอบรมแก่คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ

5.2 ควรให้คำแนะนำในเรื่องการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างใกล้ชิด

5.3 รัฐบาลควรให้การสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำแก่สหกรณ์การเกษตรที่ได้รับการจัดตั้งใหม่อย่างเพียงพอ โดยมีการเข้าไปแนะนำส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างใกล้ชิดและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษามีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 156 คน โดยศึกษาถึงความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี จำกัด จากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Closed-end Question) และคำถามแบบปลายเปิด (Opened-end Question) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการปลูกต้นไม้ดอกไม้ประดับ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 12 ข้อ แบ่งออกเป็น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ พื้นที่ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จำนวนแรงงานในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน ส่วนปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วยข้อมูลการเป็นสมาชิกของสถาบันการเกษตรต่างๆ การมีตำแหน่งทางสังคมของตัวเกษตรกร แหล่งข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีและสารสนเทศ

ตอนที่ 3 สถานะการผลิตและการตลาด จำนวน 8 ข้อ แบ่งออกเป็น สถานะการผลิต ได้แก่ ชนิดของไม้ดอกไม้ประดับที่เกษตรกรปลูก การจัดหาแหล่งพันธุ์ไม้ ลักษณะของการ

ผลิต และการจัดหาวัสดุ – อุปกรณ์ในการปลูก ส่วนสถานะการตลาด ได้แก่ การจัดหาสถานที่จำหน่าย ลักษณะการจำหน่าย การแข่งขันด้านราคา ลือในการจำหน่ายทางการตลาด

ตอนที่ 4 ความต้องการของเกษตรกรในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน 12 ข้อ ได้แก่ การสอบถามความรู้ความเข้าใจเรื่องสหกรณ์ ความคิดเห็นต่อบทบาทของสหกรณ์ในด้านการแก้ปัญหาการผลิตและการตลาด รวมถึงความพร้อมของเกษตรกรในการจัดตั้งสหกรณ์

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการจัดตั้งสหกรณ์ จำนวน 1 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด (Openended)

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี และตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี จำกัด

2.2.2 สร้างแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามและนำเสนอต่อท่านอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.1 ผู้ศึกษาได้นัดเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ 7-13 เมษายน 2553 เพื่อนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังที่อยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นประชากรในการศึกษาครั้งนี้และรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบถ้วนทุกฉบับทั้ง 156 ชุด

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนั้น ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความ สร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ ซึ่งแยกตามรายละเอียดของแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

ตอนที่ 3 สถานะด้านการผลิตและการตลาด ใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 4 ความต้องการของเกษตรกรในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) โดยผู้ศึกษาได้กำหนดช่วงคะแนนเพื่อใช้ในการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

- คะแนนเฉลี่ย (μ) น้อยกว่า 2.00 หมายถึง มีความรู้และเข้าใจน้อย
- คะแนนเฉลี่ย (μ) 2.00 – 3.00 หมายถึง มีความรู้และเข้าใจปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย (μ) มากกว่า 3.00 หมายถึง มีความรู้และเข้าใจดี

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด ผู้ศึกษาจะทำการรวบรวมและจัดหมวดหมู่ความคิดเห็นที่ซ้ำกัน ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด” ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งสิ้น 156 คน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร
- ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม
- ตอนที่ 3 สภาพะด้านการผลิตและการตลาด
- ตอนที่ 4 ความต้องการของเกษตรกรในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

			N = 156
	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	65	41.67
	หญิง	91	58.33
	รวม	156	100.00
2. สถานภาพ			
	โสด	46	29.49
	สมรส	98	62.82
	หม้าย	12	7.69
	รวม	156	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับประถมปีที่ 4	3	1.92
ระดับประถมปีที่ 4 – 6	45	28.85
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 – 6	46	29.49
ระดับ ปวช. – ปวส.	27	17.31
ระดับปริญญาตรี	34	21.79
อื่น ๆ (มศ. 5)	1	0.64
รวม	156	100.00
1. อายุ (ปี)	156	เฉลี่ย 40 ปี
2. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	156	เฉลี่ย 58 คน
3. จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)	156	เฉลี่ย 3 คน
4. ประสบการณ์ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ (ปี)	156	เฉลี่ย 11 ปี

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรในการศึกษาค้างนี้ จำแนกตามเพศ สถานภาพ การศึกษา อายุ จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน และประสบการณ์ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มีดังนี้

เพศ ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า เป็นหญิงจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 และเป็นชายจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67

สถานภาพ ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า มีสถานภาพสมรสจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 62.82 รองลงมาคือ โสดจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.49 และหม้ายจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.69 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3-6 จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 29.49 รองลงมาคือ ระดับประถมปีที่ 4-6 จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.85 ระดับปริญญาตรีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 21.79 ระดับ ปวช. – ปวส. จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.31 ต่ำกว่าระดับประถมปีที่ 4 จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.92 และระดับอื่น ๆ (มศ. 5) จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.64 ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของอายุ จำนวนสมาชิกและแรงงานในครอบครัว และประสบการณ์ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ พบว่า ประชากรในการศึกษามีอายุเฉลี่ย 40 ปี มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน และมีประสบการณ์ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับเฉลี่ย 11 ปี

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

N = 156				
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	ความถี่	ร้อยละ	μ	δ
1. พื้นที่ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
พื้นที่ของตัวเอง (ไร่)	140	73.30	3.81	4.00
พื้นที่เช่า (ไร่)	36	18.85	4.89	6.33
พื้นที่เช่าซื้อ (ไร่)	15	7.85	2.07	1.79
รวม	191	100.00	4.74	5.36
2. จำนวนแรงงานในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
ชาย	149	49.67	2	1.89
หญิง	151	50.33	2	1.43
รวม	300	100.00	4	2.85
3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				
น้อยกว่า 5,000 บาท	3	1.92		
5,001 – 10,000 บาท	10	6.41		
10,000 – 15,000 บาท	5	3.21		
15,001 – 20,000 บาท	15	9.62		
20,001 – 25,000 บาท	22	14.10		
มากกว่า 25,000 บาท	101	64.74		
รวม	156	100.00		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
4. รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000 บาท	10	6.41
5,001 – 10,000 บาท	33	21.15
10,000 – 15,000 บาท	72	46.16
15,001 – 20,000 บาท	30	19.23
20,001 – 25,000 บาท	7	4.49
มากกว่า 25,000 บาท	4	2.56
รวม	156	100.00
5. แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ใช้เงินทุนในครัวเรือน	131	46.62
ใช้เงินทุนในครัวเรือนและเงินกู้	20	7.12
รทส.	80	28.47
ธนาคารพาณิชย์	12	4.27
สหกรณ์การเกษตร	15	5.34
กองทุนหมู่บ้าน	19	6.76
อื่น ๆ (จากญาติ)	4	1.42
รวม	281	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจของประชากรในการศึกษา ประกอบด้วย พื้นที่ในการปลูก จำนวนแรงงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน มีดังนี้

พื้นที่ในการปลูก พบว่า ประชากรในการศึกษามีพื้นที่ในการปลูกเฉลี่ยคนละ 4.74 ไร่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นใช้พื้นที่ของตนเองร้อยละ 73.30 เฉลี่ย 3.81 ไร่ รองลงมา คือ เป็นการเช่าพื้นที่ ร้อยละ 18.85 เฉลี่ย 4.89 ไร่ และเป็นการเช่าซื้อพื้นที่ร้อยละ 7.85 เฉลี่ย 2.07 ไร่ ตามลำดับ

จำนวนแรงงานในการปลูก พบว่า ประชากรในการศึกษาใช้แรงงานในการปลูก จำนวน 300 ราย เป็นแรงงานชายจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 49.67 และเป็นแรงงานหญิง จำนวน 151 คน หรือร้อยละ 50.33 จะเห็นได้ว่าแรงงานในการปลูกไม่ดกไม่ประดับเป็นชาย

และหญิงในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน และหากพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้ว พบว่า ประชากรในการศึกษามี
แรงงานในการปลูก 4 คน ซึ่งเป็นแรงงานชายเฉลี่ย 2 คน และเป็นแรงงานหญิงเฉลี่ย 2 คน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า
25,000 บาท จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 64.74 รองลงมา คือ มีรายได้เฉลี่ย 20,001 - 25,000
บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 มีรายได้เฉลี่ย 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 15 คน
คิดเป็นร้อยละ 9.62 มีรายได้เฉลี่ย 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.41 มี
รายได้เฉลี่ย 10,000 - 15,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.21 และมีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่า
5,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.92 ตามลำดับ

รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่มีรายจ่ายเฉลี่ย 10,000 -
15,000 บาท จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 46.16 รองลงมา คือ มีรายจ่ายเฉลี่ย 5,001 - 10,000
บาท จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 21.15 มีรายจ่ายเฉลี่ย 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 30 คน
คิดเป็นร้อยละ 19.23 มีรายจ่ายเฉลี่ยน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.41 มี
รายจ่ายเฉลี่ย 20,001 - 25,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.49 และมีรายจ่ายเฉลี่ยมากกว่า
25,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.56 ตามลำดับ

แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่ใช้เงินทุน
ในครัวเรือนเพื่อดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 46.62 รองลงมา มีแหล่งเงินทุนที่ใช้ คือ ธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ร้อยละ 28.47 ใช้เงินทุนในครัวเรือนและเงินกู้ร้อยละ
7.12 กองทุนหมู่บ้านร้อยละ 6.76 สหกรณ์การเกษตรร้อยละ 5.34 ธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 4.27
และจากญาติร้อยละ 1.42 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยทางสังคม

N = 156

ปัจจัยทางสังคม	ความถี่	ร้อยละ
1. การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรของบุคคลในครอบครัว		
ไม่เป็นสมาชิก	36	23.08
เป็นสมาชิก	120	76.92
รวม	156	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 156		
ปัจจัยทางสังคม	ความถี่	ร้อยละ
สถาบันเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- กลุ่มเกษตรกร	80	24.69
- ชมรม	59	18.21
- แม่บ้านเกษตรกร	25	7.72
- ลูกค้า ธกส.	68	20.99
- สหกรณ์การเกษตร	19	5.86
- กลุ่มออมทรัพย์	32	9.88
- กองทุนหมู่บ้าน	41	12.65
รวม	324	100.00
2. การมีตำแหน่งทางสังคมของผู้ให้สัมภาษณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	8	4.00
สมาชิก อบต.	13	6.50
ประธานประชาคมหมู่บ้าน	6	3.00
กรรมการหมู่บ้าน	76	38.00
กรรมการกลุ่มเกษตรกร	61	30.50
อื่น ๆ (ไม่มีตำแหน่งทางสังคม)	36	18.00
รวม	200	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ปัจจัยทางสังคม	ความถี่	ร้อยละ
3. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สื่อสิ่งพิมพ์/วารสารทางการเกษตร	114	17.14
วิทยุกระจายเสียง	115	17.29
โทรทัศน์	124	18.65
หอกระจายข่าว	81	12.18
เพื่อนบ้าน/เกษตรกรด้วยกัน	124	18.65
เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร/หน่วยงานรัฐอื่น ๆ	91	13.69
พนักงานบริษัทเอกชน	2	0.30
สถาบันการศึกษา	13	1.95
อื่น ๆ (ทางอินเทอร์เน็ต)	1	0.15
รวม	665	100.00
4. ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสมาคม/ชมรม		
ได้รับ	80	51.28
ไม่เคยได้รับ	76	48.72
รวม	156	100.00
5. ได้เข้าร่วมไปทัศนศึกษาดูงานไม้ดอกไม้ประดับในประเทศ		
เคย	91	58.33
ไม่เคย	65	41.67
รวม	156	100.00
6. ได้เข้าร่วมไปทัศนศึกษาดูงานไม้ดอกไม้ประดับต่างประเทศ		
เคย	16	10.26
ไม่เคย	140	89.74
รวม	156	100.00
7. การเข้าอบรมด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการพัฒนาไม้ดอกไม้ประดับ		
เคย	55	35.26
ไม่เคย	101	64.74
รวม	156	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปัจจัยทางสังคมของประชากรในการศึกษา ประกอบด้วย การเป็นสมาชิกของสถาบันการเกษตรต่าง ๆ ของบุคคลในครอบครัว การมีตำแหน่งทางสังคม แหล่งข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีและสารสนเทศ มีดังนี้

การเป็นสมาชิกของสถาบันการเกษตรต่าง ๆ ของบุคคลในครอบครัว พบว่า บุคคลในครอบครัวของประชากรในการศึกษาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสถาบันต่าง ๆ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 สำหรับประชากรอีกจำนวน 36 คน หรือร้อยละ 23.08 มิได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกแต่อย่างใด ทั้งนี้ มีบุคคลในครอบครัวที่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสถาบันต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 324 คน แยกเป็นสมาชิกสถาบันต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 24.69 รองลงมา คือ ลูกค้า ชกส. จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 20.99 ชมรม จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 18.21 กองทุนหมู่บ้านจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.65 กลุ่มออมทรัพย์จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.88 แม่บ้านเกษตรกรจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.72 และสหกรณ์การเกษตรจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.86 ตามลำดับ

การมีตำแหน่งทางสังคม พบว่า ประชากรในการศึกษาจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 ส่วนอีก 120 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 มีตำแหน่งทางสังคมอย่างน้อยคนละ 1-4 ตำแหน่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกรรมการหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมา คือ กรรมการกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 30.50 สมาชิก อบต. คิดเป็นร้อยละ 6.50 กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 4.00 ประธานประชาคมหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ และเพื่อนบ้านหรือเกษตรกร ในมีอัตราที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 18.65 รองลงมา คือ วิทยุกระจายเสียงคิดเป็นร้อยละ 17.29 สื่อสิ่งพิมพ์/วารสารทางการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 17.14 เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร/หน่วยงานรัฐคิดเป็นร้อยละ 13.69 หอกระจายข่าวคิดเป็นร้อยละ 12.18 สถาบันการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 1.95 พนักงานบริษัทเอกชนคิดเป็นร้อยละ 0.30 และทางอินเทอร์เน็ตอีกร้อยละ 0.15 ตามลำดับ

การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสมาคม/ชมรม พบว่า ประชากรในการศึกษาได้รับและไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสมาคม/ชมรมมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ได้รับข้อมูลข่าวสารจำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.28 และไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจำนวน 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.72

การทัศนศึกษาดูงานไม้ดอกไม้ประดับภายในประเทศ พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่เคยไปจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ส่วนประชากรอีก 65 คน หรือร้อยละ 41.67 ยังไม่เคยไปทัศนศึกษาดูงานไม้ดอกไม้ประดับในประเทศเลย

การพัฒนาศึกษาดูงานไม้ดอกไม้ประดับที่ต่างประเทศ พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เคยไป จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 89.74 มีเพียง 16 คน หรือร้อยละ 10.26 เท่านั้นที่เคยไปทัศนศึกษาดูงานไม้ดอกไม้ประดับที่ต่างประเทศ

การเข้าอบรมเทคโนโลยีในการพัฒนาไม้ดอกไม้ประดับ พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรมถึงจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 64.74 มีเพียง 55 คน หรือร้อยละ 35.26 เท่านั้นที่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาไม้ดอกไม้ประดับ สำหรับรายชื่อหลักสูตรที่เคยเข้ารับการอบรมแล้ว มีจำนวน 15 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรการเพาะเนื้อเยื่อ
2. หลักสูตรการดูแลรักษาไม้ดอกไม้ประดับ
3. หลักสูตรการเสียบยอด/ต่อยอด
4. หลักสูตรการหาค่า Ph ในดินและน้ำ
5. หลักสูตรการผสมพันธุ์กล้วยไม้ให้ได้พันธุ์ใหม่
6. หลักสูตรการใช้เชื้อโตโคเดอม่ากำจัดเชื้อไวรัสในต้นพืช
7. หลักสูตรเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชและขยายสายพันธุ์พืช
8. หลักสูตรโครงการ SME พืชช่วยน้อง
9. หลักสูตรการอนุรักษ์พันธุ์ไม้หายาก
10. หลักสูตรการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างปลอดภัย
11. หลักสูตรการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเชิงอนุรักษ์
12. หลักสูตรการปรับปรุงและผสมพันธุ์พืช
13. หลักสูตรผสมปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้เอง
14. หลักสูตรการใช้สารชีวภัณฑ์กำจัดโรคพืช
15. หลักสูตรการเพิ่มผลผลิตโดยใช้สารสกัดจากต้นพืช

ตอนที่ 3 สถานะด้านการผลิตและการตลาด

ตารางที่ 4.4 สถานะด้านการผลิต

N = 156		
สถานะด้านการผลิต	ความถี่	ร้อยละ
1. ลักษณะการผลิต		
เฉพาะในครัวเรือน	119	76.28
รวมกลุ่มกันผลิต	5	3.21
ผลิตตามคำสั่งซื้อ	32	20.51
รวม	156	100.00
2. ชนิดของไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูก		
ต้นชบา	20	8.00
กล้วยไม้	19	7.60
ไม้ใบ ไม้ตัด ไม้มงคล	21	8.40
ต้นกุหลาบ	9	3.60
ต้นชวนชม	8	3.20
ต้นโกสน	7	2.80
ต้นเฟื่องฟ้า	7	2.80
ต้นเฟิร์น	7	2.80
ต้นลิลาวดี	7	2.80
อื่น ๆ (รวม 45 ชนิด)	145	58.00
รวม	250	100.00
3. การจัดหาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ		
ขยายพันธุ์จากพันธุ์ไม้ที่อยู่ในสวนของตนเอง	136	52.92
ซื้อกล้าไม้มาปลูกเพื่อจำหน่ายต่อ	113	43.97
นำเข้าพันธุ์ต่างประเทศเพื่อจำหน่าย	7	2.72
อื่น ๆ (ผสมสายพันธุ์ขึ้นมาใหม่)	1	0.39
รวม	257	100.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N = 156		
สถานะด้านการผลิต	ความถี่	ร้อยละ
4. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต เช่น กระถาง ปุ๋ย ยา และวัสดุอื่น ๆ		
สั่งซื้อโดยตรงจากโรงงาน	20	12.82
ซื้อจากร้านค้า-ตัวแทนจำหน่าย	135	86.54
รวมกลุ่มกันซื้อจากโรงงาน	1	0.64
รวม	156	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สถานะด้านการผลิต ประกอบด้วย ลักษณะของการผลิต ชนิดของไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูก การจัดหาพันธุ์ และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการปลูก มีดังนี้

ลักษณะของการผลิต พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่ผลิตเฉพาะในครัวเรือน จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 76.28 รองลงมา คือ ผลิตตามการสั่งซื้อจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 20.51 และรวมกลุ่มกันผลิตจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.21 ตามลำดับ

ชนิดของไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูก พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับหลายชนิด โดยปลูกชบามากที่สุดถึงร้อยละ 8.00 รองลงมา คือ ไม้ใบ ไม้ตัด หรือไม้มงคลร้อยละ 8.40 กล้ายไม้ร้อยละ 7.60 กุหลาบร้อยละ 3.60 ต้นชวนชมร้อยละ 3.20 สำหรับต้นโกสน ต้นเฟื่องฟ้า ต้นเฟิร์น ต้นลิลาวดี มีสัดส่วนการปลูกร้อยละ 2.80 เท่ากันทั้ง 4 ชนิด นอกจากนี้ยังมีประชากรอีกร้อยละ 58.00 ที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายชนิด รวมแล้วกว่า 45 ชนิด อาทิ ปาล์ม จำปี ดอกบัว ต้นไทร ดอกพุด ตะบองเพชร ไม้แคระ คาหลาวาสนา กระดังงา เทียนหยด หูกระจง โมก พวงแสด สับปะรดสี เป็นต้น

การจัดหาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ พบว่า ประชากรในการศึกษา คนหนึ่งจัดหาพันธุ์ไม้มากกว่า 1 แหล่ง แต่ส่วนใหญ่จะขยายพันธุ์จากพันธุ์ไม้ที่อยู่ในสวนของตนเองร้อยละ 52.92 รองลงมา คือ ซื้อกล้าไม้มาปลูกต่อเพื่อจำหน่ายร้อยละ 43.97 นำเข้าพันธุ์ต่างประเทศเพื่อจำหน่ายร้อยละ 2.72 และผสมสายพันธุ์ขึ้นมาใหม่ร้อยละ 0.39 ตามลำดับ

การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่สั่งซื้อจากร้านค้าหรือตัวแทนจำหน่ายจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 86.54 รองลงมา คือ การสั่งตรงจากโรงงานจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 และรวมกลุ่มกันซื้อจากโรงงานจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.64 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 สภาวะด้านการตลาด

N = 156		
สภาวะด้านการตลาด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สถานที่จำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับ		
จำหน่ายที่สวนทั้งปลีกและส่ง	107	68.59
จำหน่ายส่งเฉพาะที่สวน	11	7.05
จำหน่ายปลีกและส่งที่ตลาดต้นไม้	34	21.79
อื่น ๆ (ตลาดนัด นิทรรศการ สวนจตุจักร)	4	2.56
รวม	156	100.00
2. ลักษณะการจำหน่าย		
จำหน่ายทั้งเงินสดและเครดิต	70	44.87
ออกร้านในงานแสดงไม้ดอกไม้ประดับ	20	12.82
จำหน่ายตามขนาดของบรรจุภัณฑ์	59	37.82
อื่น ๆ (ตามราคาตลาด และที่สวนตัวเอง)	7	4.49
รวม	156	100.00
3. การแข่งขันด้านราคา		
กำหนดราคาผลผลิตเอง	106	67.95
กำหนดราคาตามปริมาณการสั่งซื้อ	31	19.87
กำหนดราคาตามปริมาณผลผลิตที่ผลิต	12	7.69
อื่น ๆ (กำหนดตามราคาท้องตลาด)	7	4.49
รวม	156	100.00
4. สื่อในการจำหน่ายทางการตลาด		
ทางอินเทอร์เน็ต	5	3.21
วารสารทางการเกษตร	30	19.23
ออกร้านตามงานแสดงสินค้าการเกษตร	103	66.03
อื่น ๆ (จำหน่ายที่ร้านไม่ผ่านสื่อ และทำป้าย)	18	11.54
รวม	156	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สถานะด้านการตลาด ประกอบด้วย สถานที่จำหน่าย ลักษณะ การจำหน่าย การแข่งขันด้านราคา และสื่อในการจำหน่ายทางการตลาด มีดังนี้

สถานที่จำหน่าย พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่จำหน่ายที่สวนตนเองทั้งปลีก และส่งจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 68.59 รองลงมา คือ จำหน่ายที่ตลาดต้นไม้ทั้งปลีกและส่ง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 21.79 และจำหน่ายส่งเฉพาะที่สวนจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.05 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีสถานที่จำหน่ายอื่น ๆ อีกจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.56 ได้แก่ การจำหน่ายที่ตลาดนัด นิทรรศการ สวนจตุจักร

ลักษณะการจำหน่าย พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่จำหน่ายทั้งเงินสดและ เครดิตจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 44.87 รองลงมา คือ จำหน่ายตามขนาดของบรรจุภัณฑ์ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 37.82 และออกร้านในงานแสดงไม้ดอกไม้ประดับจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.82 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังจำหน่ายโดยวิธีอื่นอีกจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.49 ได้แก่ การจำหน่ายตามราคาตลาด และจำหน่ายเฉพาะที่สวนตัวเอง

การแข่งขันด้านราคา พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่กำหนดราคาผลผลิตเอง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 67.95 รองลงมา คือ กำหนดราคาตามปริมาณการสั่งซื้อจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 19.87 กำหนดราคาตามปริมาณผลผลิตที่ผลิตจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.69 และกำหนดตามราคาท้องตลาดอีกจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.49 ตามลำดับ

สื่อในการจำหน่ายทางการตลาด พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่ออกร้านตาม งานแสดงสินค้าการเกษตรเป็นช่องทางการจำหน่ายจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 66.03 รองลงมา คือ วารสารทางการเกษตรจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 ทางอินเทอร์เน็ตจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.21 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีการใช้ช่องทางการจำหน่ายอื่น ๆ อีกจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 ได้แก่ ตลาดนัด นิทรรศการ สวนจตุจักร

ตอนที่ 4 ความต้องการของเกษตรกรในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

ตารางที่ 4.6 ความรู้ความเข้าใจเรื่องสหกรณ์

			N = 156
ความรู้ความเข้าใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	μ
1. ความหมายของสหกรณ์คืออะไร			
ตอบถูกต้อง	111	71.15	
ตอบไม่ถูกต้อง	45	28.85	
รวม	156	100.00	
2. อุดมการณ์สหกรณ์คืออะไร			
ตอบถูกต้อง	111	71.15	
ตอบไม่ถูกต้อง	45	28.85	
รวม	156	100.00	
3. หลักการสหกรณ์ทั้งหมดมีกี่ข้อ			
ตอบถูกต้อง	27	17.31	
ตอบไม่ถูกต้อง	129	82.69	
รวม	156	100.00	
4. โครงสร้างของสหกรณ์ประกอบด้วย			
ตอบถูกต้อง	139	89.10	
ตอบไม่ถูกต้อง	17	10.90	
รวม	156	100.00	
5. สรุปคะแนนความรู้ความเข้าใจเรื่องสหกรณ์			
0 คะแนน	6	3.85	
1 คะแนน	16	10.26	
2 คะแนน	44	28.20	
3 คะแนน	76	48.72	
4 คะแนน	14	8.97	
รวม	156	100.00	2.49

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเรื่องสหกรณ์ของประชากรในการศึกษาดังนี้
ความหมายของสหกรณ์ ประชากรในการศึกษาตอบคำถามได้ถูกต้องจำนวน 111 คน
คิดเป็นร้อยละ 71.15 และตอบไม่ถูกต้องจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 28.85

อุดมการณ์สหกรณ์ ประชากรในการศึกษาตอบคำถามได้ถูกต้องจำนวน 111 คน คิด
เป็นร้อยละ 71.15 แต่ตอบไม่ถูกต้องจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 28.85

หลักการสหกรณ์ ประชากรในการศึกษาตอบคำถามได้ถูกต้องจำนวน 27 คน คิด
เป็นร้อยละ 17.31 และตอบไม่ถูกต้องจำนวน จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 82.69

โครงสร้างของสหกรณ์ ประชากรในการศึกษาตอบคำถามได้ถูกต้องจำนวน 139 คน
คิดเป็นร้อยละ 89.10 และตอบไม่ถูกต้องจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.90

ระดับความรู้ความเข้าใจสหกรณ์ พบว่า ประชากรที่ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่อง
สหกรณ์ระดับปานกลาง กล่าวคือ มีคะแนนเฉลี่ย (μ) 2.49 ซึ่งจากการตอบคำถาม 4 ข้อ พบว่า
ส่วนใหญ่ได้ 3 คะแนน จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 รองลงมาได้ 2 คะแนน มีจำนวน 44
คน คิดเป็นร้อยละ 28.20 ได้ 1 คะแนน มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.26 ได้ 4 คะแนน มี
จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.97 และไม่คะแนนเลยจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.85

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นต่อบทบาทของสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านการผลิต

N = 156		
บทบาท	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การจัดหาพันธุ์ไม้จากใน/ต่างประเทศ		
เห็นด้วย	153	98.08
ไม่เห็นด้วย	3	1.92
รวม	156	100.00
2. การรวมกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์การผลิต		
เห็นด้วย	155	99.36
ไม่เห็นด้วย	1	0.64
รวม	156	100.00
3. การรวมกลุ่มกันผลิตปุ๋ยชีวภาพ		
เห็นด้วย	150	96.15
ไม่เห็นด้วย	6	3.85
รวม	156	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความคิดเห็นต่อบทบาทของสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านการผลิต ประกอบด้วย บทบาทในการจัดหาพันธุ์ไม้จากใน/ต่างประเทศ บทบาทในการรวมกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์การผลิต และบทบาทในการรวมกลุ่มกันผลิตปุ๋ยชีวภาพ มีดังนี้

บทบาทในการจัดหาพันธุ์ไม้จากในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 98.08 ส่วนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.92

บทบาทในการรวมกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์การผลิต พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 99.36 ส่วนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.64

บทบาทในการรวมกลุ่มกันผลิตปุ๋ยชีวภาพ พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 96.15 ส่วนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.85

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นต่อบทบาทของสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านการตลาด

N = 156		
บทบาท	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การตั้งราคาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จากขนาดบรรจุภัณฑ์และชนิดของพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ		
เห็นด้วย	141	90.38
ไม่เห็นด้วย	15	9.62
รวม	156	100.00
2. การจัดพื้นที่เป็นตลาดกลางของจังหวัดสุพรรณบุรี		
เห็นด้วย	155	99.36
ไม่เห็นด้วย	1	0.64
รวม	156	100.00
3. การหาตลาดขายส่งทั้งใน/ต่างประเทศ		
เห็นด้วย	156	100.00
ไม่เห็นด้วย	0	0.00
รวม	156	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ความคิดเห็นต่อบทบาทของสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านการตลาด ประกอบด้วย บทบาทในการตั้งราคาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จากขนาดบรรจุภัณฑ์และชนิดของพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ บทบาทในการจัดพื้นที่เป็นตลาดกลางของจังหวัดสุพรรณบุรี และบทบาทในการหาตลาดขายส่งทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีดังนี้

บทบาทในการตั้งราคาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จากขนาดบรรจุภัณฑ์และชนิดของพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 90.38 ส่วนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียง 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.62

บทบาทในการจัดพื้นที่เป็นตลาดกลางของจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 99.36 ส่วนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.64

บทบาทในการหาตลาดขายส่งทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ประชากรในการศึกษาทั้ง 156 คน เห็นด้วยหรือร้อยละ 100.00

ตารางที่ 4.9 ความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด

N = 156		
ความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ในการจัดตั้งสหกรณ์ต้องมีสมาชิกผู้ก่อตั้งอย่างน้อย 10 คน ท่านพร้อมที่จะเข้าเป็นสมาชิกก่อตั้งหรือไม่		
พร้อม	140	89.74
ไม่พร้อม	16	10.26
รวม	156	100.00
2. ในการบริหารงานสหกรณ์ต้องมีคณะกรรมการดำเนินการอย่างน้อย 9 คนและไม่เกิน 15 คน ท่านพร้อมจะเข้าเป็นคณะกรรมการเพื่อบริหารงานสหกรณ์หรือไม่		
พร้อม	106	67.95
ไม่พร้อม	50	32.05
รวม	156	100.00

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

N = 156		
ความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. หากจัดตั้ง และจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ กฎหมายกำหนดให้ต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญภายใน 90 วัน ท่านพร้อมจะเข้าร่วมในการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกหรือไม่		
พร้อม	128	82.05
ไม่พร้อม	28	17.95
รวม	156	100.00
4. ในการจัดตั้งสหกรณ์ ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ให้การสนับสนุนในการจัดหาสถานที่จำหน่าย เพื่อจัดเป็นศูนย์รวมตลาดไม้ดอกไม้ประดับของจังหวัดสุพรรณบุรี ท่านพร้อมที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์รวมตลาดไม้ดอกไม้ประดับของจังหวัดสุพรรณบุรีด้วยหรือไม่		
พร้อม	143	91.67
ไม่พร้อม	13	8.33
รวม	156	100.00
5. ถ้ามีการรวมกลุ่มกันของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อลงทุนผลิตปุ๋ยสำหรับไม้ดอกไม้ประดับ ท่านพร้อมจะเป็นผู้ร่วมลงทุนผลิตปุ๋ยกับสหกรณ์หรือไม่		
พร้อม	111	71.15
ไม่พร้อม	45	28.85
รวม	156	100.00
6. เมื่อท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์ ถ้าสหกรณ์มีกิจกรรมเกี่ยวกับการประชุมหรือทัศนศึกษาดูงานไม้ดอกไม้ทั้งในและต่างประเทศ ท่านพร้อมที่จะเสียสละเวลาเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวหรือไม่		
พร้อม	104	66.67
ไม่พร้อม	52	33.33
รวม	156	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการจัดตั้งสหกรณ์ ประกอบด้วย ความพร้อมที่จะเข้าเป็นสมาชิกก่อตั้ง ความพร้อมที่จะเป็นคณะกรรมการดำเนินการ ความพร้อมที่

จะเข้าร่วมในการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรก ความพร้อมที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์รวมตลาดไม้ดอกไม้ประดับของจังหวัดสุพรรณบุรี ความพร้อมจะเป็นผู้ร่วมลงทุนผลิตปุ๋ยกับสหกรณ์ และความพร้อมที่จะเสียสละเวลาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมและการทัศนศึกษา มีดังนี้

ความพร้อมที่จะเข้าเป็นสมาชิกก่อตั้ง พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 89.74 ส่วนที่ไม่พร้อมมีเพียง 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.26

ความพร้อมที่จะเป็นคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 67.95 ส่วนที่ไม่พร้อมจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 32.05

ความพร้อมที่จะเข้าร่วมในการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรก พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 82.05 ส่วนที่ไม่พร้อมจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 17.95

ความพร้อมที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์รวมตลาดไม้ดอกไม้ประดับของจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 ส่วนที่ไม่พร้อมมีเพียง 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33

ความพร้อมจะเป็นผู้ร่วมลงทุนผลิตปุ๋ยกับสหกรณ์ พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 71.15 ส่วนที่ไม่พร้อมจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 28.85

ความพร้อมที่จะเสียสละเวลาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมและการทัศนศึกษาทั้งในและต่างประเทศ พบว่า ประชากรในการศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนที่ไม่พร้อมมีเพียง 52 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากประชากรในการศึกษาจำนวน 156 คน มี 29 คน ที่แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ ซึ่งสามารถสรุปแยกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 ด้านปัญหาและอุปสรรค

1. การจำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับมีการแข่งขันกันมาก	จำนวน 8 คน
2. เกษตรกรยังขาดความรู้ในการรวมกลุ่ม	จำนวน 5 คน
3. การตัดราคาตัวเอง	จำนวน 3 คน
4. ยังขาดช่องทางการส่งออกไปต่างประเทศ	จำนวน 1 คน

5.2 ด้านการให้ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	จำนวน 6 คน
2. ควรมีการสนับสนุนงบประมาณให้ไปศึกษาดูงาน	จำนวน 3 คน
3. ควรมีหน่วยงานเข้ามาให้การสนับสนุนมากขึ้น	จำนวน 2 คน
4. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี	จำนวน 1 คน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม 2. เพื่อศึกษาสถานะการผลิตและการตลาดในปัจจุบันของเกษตรกร 3. เพื่อศึกษาความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดสุพรรณบุรี จำกัด สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษาเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับภายในจังหวัดสุพรรณบุรี รวมประชากรทั้งสิ้น 156 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นหญิงมีอายุเฉลี่ย 40 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3-6 ประกอบอาชีพปลูกไม้ดอกไม้ประดับโดยเฉลี่ย 11 ปี มีพื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ย 4.74 ไร่ และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกลุ่มกับสถาบันต่างๆ และได้รับตำแหน่งทางสังคม ถึงร้อยละ 76.92 สำหรับด้านการพัฒนาความรู้ทั้งในและต่างประเทศมีเพียง ร้อยละ 58.33 และร้อยละ 10.26 ตามลำดับ

1.2 สถานะด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

1.2.1 *สถานะด้านการผลิต* พบว่า มีลักษณะการผลิตและการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์แบบต่างคนต่างทำ ส่วนที่รวมกลุ่มกันผลิตและรวมกลุ่มกันซื้อวัสดุอุปกรณ์มีเพียงร้อยละ 3.21 และร้อยละ 0.64 ตามลำดับ เท่านั้น

1.2.2 *สถานะด้านการตลาด* พบว่า เป็นการจำหน่ายที่สวนตนเองและตลาดต้นไม้จำหน่ายทั้งปลีกและส่ง โดยกำหนดราคาผลผลิตกันเอง ซึ่งใช้สื่อประชาสัมพันธ์การจำหน่ายผ่านการออกงานแสดงสินค้าการเกษตรต่างๆ ส่วนปัญหาด้านการตลาดที่พบส่วนใหญ่ คือ การแข่งขันกันมาก การตัดราคากันเอง และขาดช่องทางการส่งออกไปต่างประเทศ

1.3 ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ พบว่า ประชากรที่ศึกษามีความรู้ความเข้าใจ เรื่องของสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.49$) แต่เห็นด้วยกับบทบาทของสหกรณ์ ในการร่วมมือกันด้านการผลิตและการตลาดทุก ๆ ด้าน จึงมีความพร้อมที่จะร่วมกันจัดตั้ง และร่วมเป็นส่วนหนึ่งให้การบริหารสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด กล่าวคือ พร้อมเป็นสมาชิกก่อตั้งร้อยละ 89.74 พร้อมเป็นคณะกรรมการดำเนินการร้อยละ 67.95 พร้อมเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญร้อยละ 82.05 รวมถึง พร้อมเข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์รวมตลาดไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดสุพรรณบุรีร้อยละ 91.67 พร้อมลงทุนผลิตปุ๋ยกับสหกรณ์ร้อยละ 71.15 และพร้อมที่จะเสียสละเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร้อยละ 66.67

2. อภิปรายผล

การศึกษาความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด ครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ด้านความพร้อมและความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุไร ดวงหิรัญโชติ เรื่อง การศึกษาทัศนคติของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศต่อการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ ที่ได้ศึกษาความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์โดยตรง เช่นเดียวกับผลการศึกษาครั้งนี้ ที่พบว่า ประชากรที่ศึกษาต้องการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 89.74 มีความพร้อมที่จะเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ร้อยละ 67.95 และมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ร้อยละ 82.05 จึงอาจกล่าวได้ว่าประชากรที่ศึกษามีความพร้อมและมีความต้องการที่จะจัดตั้งสหกรณ์

2.2 ด้านความรู้ความเข้าใจและบทบาทของสหกรณ์ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย ธีระนิช เรื่อง การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร ที่พบว่าในการจัดตั้งสหกรณ์นั้นจะต้องดำเนินการเพื่อให้สถานการณ์ต่าง ๆ อยู่ในเงื่อนไขที่จะอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ สถานการณ์ส่วนหนึ่ง คือ สถานการณ์ด้านความรู้ความเข้าใจ และบทบาทของสหกรณ์ที่จะช่วยเหลือสมาชิก ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่าประชากรที่ศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.49$) และประชากรที่ศึกษาร้อยละ 90 – ร้อยละ 100 ตระหนักถึงบทบาทของสหกรณ์ที่จะร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งด้านการผลิตและด้านการตลาดได้เป็นอย่างดี

2.3 ด้านการศึกษาอบรม จากผลการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ประชากรที่ศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ

รวมกลุ่ม จึงต้องการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเข้ามาให้การสนับสนุน ทั้งด้านความรู้และงบประมาณมากขึ้น ดังนั้น ผลการศึกษาจึงสนับสนุนงานวิจัยของ ประสิทธิ์ มูติกะเจริญ เรื่องการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดขอนแก่น ที่พบว่า ในการจัดตั้งสหกรณ์ควรมีการส่งเสริมให้เกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อทดลองทำกิจกรรมในรูปแบบสหกรณ์ ก่อนที่จะดำเนินการขอตระเบียนจัดตั้งสหกรณ์ และควรให้การศึกษแก่ผู้ที่ขอจัดตั้งสหกรณ์เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญ และได้ฝึกปฏิบัติงานจริง โดยได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์อย่างใกล้ชิด

จากข้อค้นพบที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ ซึ่งมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ กับสหกรณ์ แต่เกษตรกรยังมีความรู้ในเรื่องสหกรณ์เพียงระดับปานกลาง จึงควรได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการให้ความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มนี้เกิดการยอมรับ ตลอดจนสามารถจดทะเบียนจัดตั้งเป็นสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด ได้สำเร็จ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี ควรนำปัญหาที่ค้นพบจากการศึกษารั้งนี้ ไปร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่จะสามารถสร้างความเข้มแข็งได้แบบยั่งยืน โดยการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์ให้ได้

3.1.2 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี ควรนำผลการศึกษานี้ไปดำเนินการขั้นต่อ ๆ ไป เพื่อให้การจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด สำเร็จและเกิดขึ้นจริง

3.1.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรีควรนำผลการศึกษาความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับนี้ ใช้เป็นแนวทางการศึกษาความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์กลุ่มอาชีพอื่น ๆ ภายในจังหวัดสุพรรณบุรี

3.1.4 สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี ควรจัดการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้มีผลิตผลเพิ่มขึ้น

3.1.5 กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรนำผลการศึกษาความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับนี้ ใช้เป็นแนวทางการศึกษาความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับ และกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ในจังหวัดอื่นให้ทั่วประเทศ เพื่อการส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยง

เครือข่ายทางธุรกิจกันในอนาคตเพื่อให้เกิดการขยายตลาดไม้ดอกไม้ประดับออกไปในระดับนานาชาติ

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ศึกษาเพียงความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรีเท่านั้น จึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.2.1 ควรทำการศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตสินค้าหรือทำเกษตรกรรมด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม

3.2.2 การศึกษารุ่นนี้ ศึกษาเฉพาะพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาในลักษณะเดียวกันกับจังหวัดอื่น ๆ เช่นกัน เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ทุกจังหวัดในประเทศไทย และอนาคตอาจมีการเชื่อมโยงธุรกิจซึ่งกันและกันได้ต่อไป

3.2.3 ควรมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันของประชากรที่ศึกษาและข้าราชการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ในขณะที่ศึกษา เพื่อนำผลการศึกษาไปประสานงานกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพื่อความสำเร็จในการจัดตั้งสหกรณ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2547) *การสหกรณ์ในประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร

_____ .(2552) *คู่มือธรรมาภิบาลในสหกรณ์* กรุงเทพมหานคร

_____ .(2553) *การจัดตั้งสหกรณ์* ค้นคืนเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2553 จาก

<http://webhost.cpd.go.th/ewt/rlo/coopestab.html>

การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ ค้นคืนเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2553 จาก

<http://www.Oknationnet./blog/print>

ชวน เสือหัวม (2547) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการ
ดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรสาม โลก จำกัด” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชโลทัย ชื่นวิทยา (2535) “การมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์การเกษตร : ศึกษาเปรียบเทียบ
ระหว่างสหกรณ์การเกษตรคลองหลวง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรลำลูกกา จำกัด”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ญาติา ภู่อง (2540) “การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งโรงงาน ผลิตนมพร้อม
ดื่มพาสเจอร์ไรส์ ของสหกรณ์โคนมชัยบาดาล จำกัด จังหวัดลพบุรี” วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์). เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ (เศรษฐศาสตร์
สหกรณ์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย

ดิเรก ฤกษ์หรั่ง (2527) *หน่วยที่ 5 การยอมรับและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อการส่งเสริม
การเกษตร* เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริม

_____ .(2542) *หลักการส่งเสริมการเกษตร หลักการและวิธีการ* กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิชย์

บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2540) *ส่งเสริมการเกษตร* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

ประสิทธิ์ มุสิกะเจริญ (2549) *การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดขอนแก่น* ขอนแก่น เอกสาร
ประกอบการขอประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ 8ว
กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น
กรมส่งเสริมสหกรณ์

- ประสิทธิ์ มุสิกเงิรณ (2549) *การส่งเสริมให้สหกรณ์การเกษตรดำเนินกิจการได้ภายในหนึ่งปีนับ
แต่วันที่จดทะเบียน* ขอนแก่น เอกสารประกอบการขอประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ 8ว กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พรณพิมล พุฒคำ (2546) “การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสมทบกับสมาชิกปกติของ
สหกรณ์การเกษตร : ศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จังหวัดเพชรบุรี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ไพบุลย์ สุทธสุภา (2541) “รายงานผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างความ
เข้มแข็งของสหกรณ์เชิงบริหารและการถ่ายทอดเทคโนโลยีของสหกรณ์การเกษตร
ไชยปราการ จำกัด และสหกรณ์โคนมแม่โจ้ จำกัด จังหวัดเชียงใหม่” เชียงใหม่
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ระคมจิตร เข้มเมือง (2547) *พฤติกรรมองค์กรกรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช*
- วิจิตร อวาทกุล (2535) *หลักการส่งเสริมการเกษตร* โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพมหานคร
- วีรยุทธ มาณะศิริานนท์ (2542) *การทำตลาด 23 วิธี How to market your business* พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร เอ็กชเปอร์เนท
- สุไร ดวงหิรัญโชติ (2548) “การศึกษาทัศนคติของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศต่อการ
จัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ศิลปศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์
สหกรณ์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย
- สุวรรณ ชูโชติ (2541) *วิธีวิจัยทางสหกรณ์* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เสรี วงษ์มณฑา (2542) *การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค* กรุงเทพมหานคร ซีรฟีลด์และไซเท็กซ์
ส่งเสริม หอมกลิ่น (2546) *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสหกรณ์ (92116)*
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปรับปรุงพิมพ์ครั้งที่ 3
- โอภาวดี เข้มทอง (2550) *การจัดองค์การสหกรณ์* ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดการและ
ดำเนินงานการสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พิมพ์ครั้งที่ 3
- อำนาจ ชีระนิช (2526) *การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสหกรณ์ คณะ
เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อัมพน ห่อนาค (2542) *รายงานการประเมินผล โครงการพัฒนาสหกรณ์ขนาดเล็กในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ* ขอนแก่น คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- Kotler, Philip. (1998) *Marketing Management*. 9th ed. New Jersey : Simon & Schuster.

United Nation, Department of International Economics and Social Affair. (1981). Popular Participation as a Strategy For Promoting Community Level Action and Nation Development New York : United Nations

United Nation, Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (ESCAP). (1977). Report of the regional Workshop on methods and techniques of Promoting people's participation in local Development 1- 15 December 1977 United Nations

White, A.T. (1982). A Discussion of the Argument to Community Participation : Current Issue and Lesson Learned. United Nations Children's fund

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม**เรื่อง “ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด”**

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยข้าพเจ้า นางวิภาวัลย์ ตันสายเพชร นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ แขนงวิชาสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีความประสงค์ศึกษาเรื่อง “ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด” จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

อนึ่ง การตอบแบบสอบถามนี้ ข้าพเจ้าจะเก็บเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อธุรกิจของท่าน ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด ต่อไป

ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความช่วยเหลือในครั้งนี้

(นางวิภาวัลย์ ตันสายเพชร)

17 มีนาคม 2553

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง “ความต้องการในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด”

หมายเลขแบบสอบถาม.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้สำหรับการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคม

ตอนที่ 3 สถานะในการผลิตและการตลาด

ตอนที่ 4 ความต้องการของเกษตรกรในการจัดตั้งสหกรณ์

4.1 ความรู้ความเข้าใจเรื่องสหกรณ์

4.2 ความคิดเห็นต่อบทบาทของสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านการผลิตและการตลาด

4.3 ความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ต้องการ และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

1. เพศ () 1. หญิง () 2. ชาย

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา () 1. ต่ำกว่า ป.4 () 2. ป.4 - 6 () 3. ม.3 - 6

() 4. ปวช.-ปวส. () 5. ปริญญาตรี () 6. อื่นๆ.....(ระบุ)

4. สถานภาพการสมรส

() 1. โสด () 2. สมรส () 3. หม้าย

5. ประสบการณ์ในการปลูกต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับถึงปัจจุบัน.....ปี

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

7. จำนวนแรงงานในครัวเรือน.....คน

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม**2.1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ**

1. พื้นที่ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ.....ไร่

1.1 พื้นที่ของตัวเอง.....ไร่

1.2 พื้นที่เช่า.....ไร่

1.3 พื้นที่เช่าซื้อ.....ไร่

2. จำนวนแรงงาน ในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ.....คน

2.1 แรงงานบุคคลภายในครอบครัว

2.2 หญิง.....คน

2.3 ชาย.....คน

3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

() 3.1 ต่ำกว่า – 5000 บาท

() 3.2 5,001 – 10,000 บาท

() 3.3 10,001 – 15,000 บาท

() 3.4 15,001 – 20,000 บาท

() 3.5 20,001 – 25,000 บาท

() 3.6 25,001 - มากกว่า

4. รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

() 4.1 ต่ำกว่า – 5,000 บาท

() 4.2 5,001 – 10,000 บาท

() 4.3 10,001 – 15,000 บาท

() 4.4 15,001 – 20,000 บาท

() 4.5 20,001 – 25,000 บาท

() 4.6 25,001 - มากกว่า

5. แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 5.1.1 ใช้เงินทุนในครัวเรือน
- () 5.1.2 ใช้เงินทุนในครัวเรือนและเงินกู้
- () 5.1.3 ธกส.
- () 5.1.4 ธนาคารพาณิชย์
- () 5.1.5 สหกรณ์การเกษตร
- () 5.1.6 กองทุนหมู่บ้าน
- () 5.1.7 กองทุนออมทรัพย์ฉุกเฉิน
- () 5.1.8 อื่น ๆ (ระบุ).....

2.2 ปัจจัยทางสังคม

ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยทางด้านสังคม

1. การเป็นสมาชิกของสถาบันการเกษตรของบุคคลในครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ไม่เป็น
- () เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () กลุ่มเกษตรกร
- () สมาชิกชมรม
- () แม่บ้านเกษตรกร
- () กลุ่มลูกค้า ธกส
- () สหกรณ์การเกษตร
- () กลุ่มออมทรัพย์
- () กองทุนหมู่บ้าน
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

2. การมีตำแหน่งทางสังคมของผู้ให้สัมภาษณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
- () สมาชิก อบต.
- () ประธานประชาคมหมู่บ้าน
- () กรรมการหมู่บ้าน
- () กรรมการกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ
- () อื่น ๆ (ระบุ)

3. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งใด
- () สื่อสิ่งพิมพ์ / วารสารทางการเกษตร
 - () วิทยุกระจายเสียง
 - () โทรทัศน์
 - () หอกระจายข่าว
 - () เพื่อนบ้าน / เกษตรกรด้วยกัน
 - () เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร/ หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ
 - () พนักงานบริษัทเอกชน
 - () สถาบันการศึกษา
 - () อื่น ๆ (ระบุ)
4. ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสมาคม / ชมรมครั้ง / เดือน
- () ได้รับ
 - () ไม่เคยได้รับ
5. ได้เข้าร่วมไปทัศนศึกษาดูงานไม้ดอกไม้ประดับในประเทศ
- () เคย
 - () ไม่เคย
6. ได้เข้าร่วมไปทัศนศึกษาดูงานไม้ดอกไม้ประดับต่างประเทศ
- () เคย
 - () ไม่เคย
7. การเข้ารับการอบรมด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการพัฒนาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ
- () เคย ไปตระเวนซื้อหลักสูตรที่ได้รับการอบรม
 -
 -
 - () ไม่เคย

ตอนที่ 3 สภาวะการผลิตและการตลาด

3.1 สภาวะการผลิต

1. ลักษณะการผลิต

- 1.1 เฉพาะในครัวเรือน
- 1.2 รวมกลุ่มกันผลิต
- 1.3 ผลิตตามคำสั่งซื้อ
- 1.4 อื่น ๆ (ระบุ).....

2. ชนิดของไม้ดอกไม้ประดับที่ปลูก

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4 อื่น ๆ (ระบุ)

3. การจัดหาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ

- 3.1 ขยายพันธุ์จากพันธุ์ไม้ที่มีอยู่ในสวนของตนเอง
- 3.2 ซื้อกล้าไม้มาปลูกเพื่อจำหน่ายต่อ
- 3.3 นำเข้าพันธุ์ไม้จากต่างประเทศเพื่อจำหน่าย
- 3.4 อื่น ๆ (ระบุ)

4. การจัดหาวัสดุ-อุปกรณ์ในการผลิต เช่น กระถาง ปุ๋ย ยา วัสดุปลูกอื่น ๆ

- 4.1 สั่งซื้อ โดยตรงจากโรงงาน
- 4.2 ซื้อจากร้านค้า - ตัวแทนจำหน่าย
- 4.3 รวมกลุ่มกันซื้อจากโรงงาน
- 4.4 อื่น ๆ (ระบุ).....

3.2 สภาวะการตลาด

1. สถานที่จำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับ

- 1.1 จำหน่ายที่สวนทั้งส่งและปลีก
- 1.2 จำหน่ายส่งเฉพาะที่สวน
- 1.3 จำหน่ายส่งและปลีกที่ตลาดต้นไม้ (ระบุ) แห่ง
- 1.4 อื่น ๆ (ระบุ)

2. ลักษณะการจำหน่าย

- () 2.1 จำหน่ายทั้งเงินสด และเครดิต
- () 2.2 ออกร้านในงานแสดงไม้ดอกไม้ประดับ
- () 2.3 จำหน่ายตามขนาดของบรรจุภัณฑ์
- () 2.4 อื่น ๆ (ระบุ)

3. การแข่งขันด้านราคา

- () 3.1 กำหนดราคาผลผลิตเอง
- () 3.2 กำหนดราคาตามปริมาณการสั่งซื้อ
- () 3.3 กำหนดราคาตามปริมาณผลผลิตที่ผลิต
- () 3.4 อื่น ๆ (ระบุ).....

4. สื่อในการจำหน่ายทางการตลาด

- () 4.1 ทางอินเทอร์เน็ต
- () 4.2 วารสารทางการเกษตร
- () 4.3 ออกร้านตามงานแสดงสินค้าการเกษตร
- () 4.4 อื่น ๆ (ระบุ)

ตอนที่ 4 ความต้องการของเกษตรกรในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด

4.1 ความรู้ความเข้าใจเรื่องสหกรณ์

1. ความหมายของสหกรณ์คืออะไร

- () การร่วมมือกันเพื่อกระทำกิจกรรมร่วมกัน
- () ต่างคนต่างทำกิจกรรมแต่ละอย่าง
- () การคัดเลือกบุคคลคณะหนึ่งขึ้นมาทำงานแทนสมาชิก
- () การลงทุนทำธุรกิจ

2. อุดมการณ์สหกรณ์คืออะไร

- () การดำเนินธุรกิจสหกรณ์เพื่อให้ได้กำไรสูงสุด
- () เพื่อให้สมาชิกมีความรักต่อกัน
- () ความเชื่อที่ว่าความช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดีอยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม
- () ต้องการให้ทุกคนได้รับการแบ่งปันทรัพยากร โดยเท่าเทียมกัน

3. หลักการสหกรณ์ทั้งหมดมีกี่ข้อ

- () 4 ข้อ
 () 5 ข้อ
 () 6 ข้อ
 () 7 ข้อ

4. โครงสร้างสหกรณ์ประกอบด้วย

- () สมาชิก
 () คณะกรรมการดำเนินการ
 () ฝ่ายจัดการ
 () ถูกทุกข้อ

4.2 ความคิดเห็น ต่อบทบาทของสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านการผลิตและการตลาด

4.2.1 บทบาทของสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านการผลิต

- การจัดหาพันธุ์ไม้จากในประเทศ / ต่างประเทศ
- การร่วมกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต
- การร่วมกลุ่มกันผลิตปุ๋ยชีวภาพ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย

4.2.1 บทบาทของสหกรณ์ในการร่วมมือกันด้านการตลาด

- การตั้งราคาผลผลิตที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
จากขนาดบรรจุภัณฑ์และชนิดของพันธุ์ไม้ดอกไม้
ประดับ
- การจัดพื้นที่เป็นตลาดกลางจำหน่ายไม้ดอกไม้
ประดับของจังหวัดสุพรรณบุรี
- การหาตลาดขายส่งทั้งในประเทศ/ต่างประเทศ
ให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิก

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย

4.3 . ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด

1. ในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับต้องมีสมาชิกผู้ก่อตั้งอย่างน้อย 10 คน
ท่านพร้อมที่จะเข้าเป็นสมาชิกก่อตั้งหรือไม่
 () พร้อม
 () ไม่พร้อม

2. ในการบริหารงานสหกรณ์ต้องมีคณะกรรมการดำเนินการอย่างน้อย 9 คนและไม่เกิน 15 คน
ท่านพร้อมจะเข้าเป็นคณะกรรมการดำเนินการเพื่อบริหารงานสหกรณ์หรือไม่
 () พร้อม
 () ไม่พร้อม

3. หากจัดตั้งและจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด กฎหมายกำหนดให้ต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญภายใน 90 วัน
ท่านพร้อมจะเข้าร่วมในการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกหรือไม่
 () พร้อม
 () ไม่พร้อม

4. ในการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ให้การสนับสนุนในการจัดหาสถานที่จำหน่ายต้นไม้เพื่อจัดเป็นศูนย์รวมตลาดไม้ดอกไม้ประดับของจังหวัดสุพรรณบุรี
ท่านพร้อมที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์รวมตลาดไม้ดอกไม้ประดับของจังหวัดสุพรรณบุรีด้วยหรือไม่
 () พร้อม
 () ไม่พร้อม

- 5 . ถ้ามีการรวมกลุ่มกันของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับสุพรรณบุรี จำกัด เพื่อลงทุนผลิตปุ๋ยสำหรับไม้ดอกไม้ประดับ
ท่านพร้อมจะเป็นผู้ร่วมลงทุนผลิตปุ๋ยกับสหกรณ์หรือไม่
 () พร้อม
 () ไม่พร้อม

6. เมื่อท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์ถ้าสหกรณ์มีกิจกรรมเกี่ยวกับการประชุมหรือการจัดไปทัศนศึกษาดูงานไม้ดอกไม้ประดับทั้งในและต่างประเทศ
ท่านพร้อมที่จะเสียสละเวลาเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวหรือไม่
- () พร้อม
- () ไม่พร้อม

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้

(นางวิภาวัลย์ ต้นสายเพชร)

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ แขนงวิชาสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ข

- จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกแต่ละอำเภอ
- รายชื่อเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี

สรุปจำนวนผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับแต่ละอำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรี

1. อำเภอเมือง	จำนวน	29 คน
2. อำเภอบางปลาม้า	จำนวน	15 คน
3. อำเภอศรีประจันต์	จำนวน	31 คน
4. อำเภอสามชุก	จำนวน	8 คน
5. อำเภอกอนเจดีย์	จำนวน	7 คน
6. อำเภอหนองหญ้าไซ	จำนวน	8 คน
7. อำเภอด่านช้าง	จำนวน	6 คน
8. อำเภอเดิมบางนางบวช	จำนวน	36 คน
9. อำเภอสองพี่น้อง	จำนวน	10 คน
10. อำเภออู่ทอง	จำนวน	<u>6</u> คน
	รวมทั้งสิ้น	<u>156</u> คน

รายชื่อเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดสุพรรณบุรี

1	นายองอาจ	ร่วมโพธิ์ศรี	28	นางน้ำค้าง	เขมสุข
2	นางจุไรรัตน์	ปานมณี	29	นายประชา	อู่สุวรรณ
3	นายเสวียน	เนียมขุน	30	นางนกลีเก็ก	คอกตาลยงค์
4	นายมณฑล	ปานเพชร	31	นายสำราญ	มะกรูดอินทร์
5	นายสุพรรณ	เมธสาร	32	นายพนม	ผิวแดง
6	นายถาวร	น้อยพิทักษ์	33	นางมะปราง	กล้าหาญ
7	นางจุไร	เรืองศรี	34	นายชัยชนะ	ผิวแดง
8	นายนพดล	พุดสวัสดิ์	35	น.ส.วัชรวิ	ทรงพินิจ
9	นายประเสริฐ	ทรัพย์จีน	36	นางเป็งหอม	สุวรรณประทีป
10	นายประสิทธิ์	มณีอินทร์	37	นางสำรว	ผิวแดง
11	นางวรรณมา	ฤาไชย	38	นายชุย	พลเสน
12	นายอุดม	เฟือกพันธุ์มุง	39	น.ส.บุญมี	สว่างอารมณ์
13	นายพันธ์	บัวลอย	40	น.ส.ทัศนพร	เตทุม
14	นางสายพิน	พรหมโชติ	41	นายเสน่ห์	ทองอยู่
15	นายสมาน	หาญพุด	42	นายทองเจือ	ลำพาศรี
16	นางสุทิน	สันติไกลวินิจ	43	นางปทุม	คลองเปรม
17	น.ส.กรรณิการ์	เวทยานนท์	44	นายสง่า	สามวัง
18	นายสวัสดิ์	ศรีเวช	45	นายสำภาส	จันทร์สง
19	นางข้าม	พุ่มทอง	46	นายภิรมย์	สมจิตร
20	นายกริต	ชาวบ้านกร่าง	47	นายไพโรจน์	จันทร์วงษ์
21	นายวิโรจน์	โอกาสพินิจ	48	นายณัฐวุฒิ	สุวรรณประทีป
22	นายประสงค์	ศรวงษ์	49	นายสุพรรณ	โถมงาม
23	นายชลอ	ชาวบ้านกร่าง	50	นายประเสริฐ	ล้อมวงษ์
24	นายวิเชียร	ผิวแดง	51	นายวิเชียร	อินสว่าง
25	นายบุญ	วงษ์สุวรรณ	52	นายสมนึก	แก้วศรีงาม
26	นายจำริด	ผิวแดง	53	นางวันเพ็ญ	โพธิ์ศรี
27	นายจำเนียร	ศรวงษ์	54	นายโท	ประสารทรัพย์

55	นายสุพจน์	ฉิมพล	84	นางอุคม	หอมสุวรรณ
56	นายสุบิน	อินสว่าง	85	นายสมจิตต์	แจ่มแจ้ง
57	นางสีเงิน	หงส์โสภา	86	นายเพ็ญ	โพธิ์รัง
58	นางเกษร	บางยี่ขัน	87	นายประยูร	ดวงแก้ว
59	นางพิม	นุ่มถือสัตย์	88	นายเชาวรัตน์	จันทร์นุ่ม
60	นายศุภชัย	ปัญญางาม	89	นายละออง	ส่วนสม
61	นายผดุงศักดิ์	พวงมาลี	90	นายสว่าง	พิมพ์สุวรรณ
62	นายสุพรรณ	อินสว่าง	91	นายสำราญ	สังข์สุวรรณ
63	นางประนอม	หาญพุด	92	นายอำนาจ	ทวีสุข
64	นางสุนีย์	ข้าสุวรรณ	93	นางจินดา	อานมณี
65	นายฉลาด	แสนบุตร	94	นายสมพร	โพธิ์ทอง
66	นายกฤษณะ	หนุวรรณะ	95	นายจำลอง	สว่างศรี
67	นายมนัส	เกตุสมบูรณ์	96	นายสำริด	สว่างศรี
68	นางสุวิมล	อินทร์บุญ	97	นางกนกวรรณ	อินทนะ
69	น.ส.นภวรรณ	ฉายอรุณ	98	นายสุทัศน์	วีระนนท์
70	นางสุภาพ	เพชรวงษ์	99	นายเจา	ชนะวงษ์
71	นายสุเมธ	โกมลมณี	100	นายสมบูรณ์	นากร
72	น.ส.ปริษา	เสนาสี	101	นางลูกอินทร์	จันศรี
73	น.ส.มัลลชนก	ส่วนสมบุญ	102	นายอำพล	บุญเกิด
74	นายประยุทธ์	พลสวัสดิ์	103	นายไพน้อย	อินมณี
75	นายส่ง	แต่งงาม	104	นายเทิดศักดิ์	เข้มรูป
76	นายบุญส่ง	แซ่เดียว	105	นางม่วย	จ๋วยเปี่ยม
77	นางเยาวลักษณ์	มवलจุมพล	106	นางทองบุญ	ศรีเศรษฐี
78	นายบุญเลิศ	เชียงหยอง	107	นายสวัสดิ์	พุเจริญ
79	นางสุทิน	สันติไกลวินิจ	108	นายสุวรรณ	ม้าทอง
80	นายณมิตร	สมัคร	109	นายบรรทม	ม้าทอง
81	นายมบุญ	ทิพนา	110	นายสุทิน	กุดสุดา
82	นางวรรณิ	นุ่มแป้น	111	น.ส.สวิต	แสงอินทร์
83	นายรังสี	ทิพนา	112	นางจรรยาศรี	เคชมา

113	นายเถิบ	คล้ายนาค	135	นายอินเคีย	พวงมาลี
114	นางเรืองทอง	พรเมธกุล	136	นายไพรวลัย	เลิศหจิม
115	นางขวัญจิต	ร่วมโพธิ์ซี	137	นายสมพงษ์	มะลิทอง
116	นางมะลิ	รังทอง	138	นางถาวร	ปานสมจิตร
117	น.ส.สุนทร	ทับบุรี	139	นายมานพ	อินทกุล
118	นายประภาส	เพ็ชรนาค	140	นายชงชาติ	มะลิทอง
119	นางสีนวล	เกาะแก้ว	141	นายประยูร	ภู่เกิด
120	นางเย็น	ศรีโมรา	142	นางกุหลาบ	จำเพ็ญ
121	นายชง	นาคทอง	143	นางจันทนา	ฤกษ์รัตน์
122	นางลำดวน	ทับทิม	144	นางสายพิณ	พุ่มเข็ม
123	นางประทุม	ทับทิม	145	นางสมนึก	แก้วกำเนิด
124	นางทองเปรม	ศรีโมรา	146	นายทองหยด	เชยจันทร์
125	นายสุนทร	รังทอง	147	นายชัย	ขาวเงิน
126	นายสมจิต	เทียมจันทร์	148	นายจ่าย	ช่างวงษ์
127	นายสุรินทร์	อินทร์สุข	149	นายชวน	เทศศรีหา
128	นายสมเดช	ปทุมเนตร	150	นายประชวน	แก้ววิจิต
129	นางสุวรรณ	ลำเพ็ง	151	นายยอด	จันทร์ชื่น
130	น.ส.สุพรรณณี	คำนิล	152	นางรำภา	เชยจันทร์
131	นางมณฑา	คอนกล่อม	153	นายอำภัย	ศรีทิพย์
132	น.ส.สมปอง	เทียรจันทร์	154	น.ส.อนงค์	พุลสวัสดิ์
133	นายฝอย	พุลเพิ่ม	155	นายเฉลิม	กล่อมจิต
134	นางลลิตา	พิศดวงดาว	156	นายชด	เกาะแก้ว

ภาคผนวก ค

ภาพการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ในจังหวัดสุพรรณบุรี

การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางวิภาวัลย์ ต้นสายเพชร
วัน เดือน ปีเกิด	23 พฤศจิกายน 2493
สถานที่เกิด	อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	การบัญชีชั้นสูง มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีพุทธศักราช 2513 เกษตรศาสตร์บัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีพุทธศักราช 2550
สถานที่ทำงาน	สวนวาสนา
ตำแหน่ง	เจ้าของธุรกิจ